

Рамка за готовност за преход за персонала на Образование и грижи в ранна детска възраст

e-ISBN 978-83-8084-954-9

Co-funded by
the European Union

Проектен номер: 2022-1- KA220-SCH-7767B436

Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на техния(ите) автор(и) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз или на Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA). За тях не носи отговорност нито Европейският съюз, нито

FAÇFA

Редактори:

Университет на Националната комисия по образование, Краков- Полша

Tomasz Szemberg, Justyna Szpond

Автори:

Малки стъпки – България

Milena Koleva, Nadejda Raycheva

Kindergarten Pahuljica – Хърватска

Vedrana Domaćinović Pičuljan, Snježana Turković,

Marija Preka, Barbara Matahlija

Akata Makata – Гърция

Soumpenioti Vasiliki, Konstantina Soumpenioti

IDEC - Гърция

Irene Gkotsi

Urridaholtsskoli – Исландия

Sandra Stojkovic Hinic, Thorey Huld Jonsdottir,

AEJE – Португалия

Mª da Glória Neto Leite, Mónica Alexandra Sousa,

Mª João Senos, Cláudia Raquel Santos, Fernando Delgado Santos

CEIP Dama de Guardamar – Испания

Carolina García González, Aitana Romero Cardona,

Consuelo Torregrosa Andreu

Краков, 2023

Дизайн и оформление:

Paweł Solarz

Тази публикация включва снимки от Freepic

UPSTAIRS

Трансформиране на прехода от

детска градина към

начално училище

Проектен номер: 2022-1- KA220-SCH-7767B436

Рамка за готовност за преход за персонала на Образование и грижи в ранна детска възраст

e-ISBN 978-83-8084-954-9

<https://transition2primary.eu/>

Co-funded by
the European Union

Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на техния(ите) автор(и) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз или на Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA). За тях не носи отговорност нито Европейският съюз, нито EACEA.

Съдържание

Въведение 4

Анкетно проучване	6
ДЕЦА	7
Обобщение на нагласите на децата в Португалия към прехода от детска градина към начално училище:	7
Обобщение на отношението на гръцките деца към прехода от детска градина към начално училище:	8
Обобщение на нагласите на исландските деца към прехода от детска градина към начално училище:	9
Обобщение на отношението на хърватските деца към прехода от детска градина към начално училище:	10
Обобщение на нагласите на българските деца към прехода от детска градина към начално училище:	11
Обобщение на нагласите на децата към прехода от детска градина към начално училище:	11
Родителу	13
Обобщение на опита на родителите в Португалия с преходната фаза на техните деца:	13
Обобщение на опита на гръцките родители с преходната фаза на техните деца:	14
Обобщение на опита на исландските родители с преходната фаза на техните деца:	15
Обобщение на опита на хърватските родители с преходната фаза на техните деца:	16
Обобщение на опита на българските родители с преходната фаза на техните деца:	17
Обобщение на опита на испанските родители с преходната фаза на техните деца:	18
Обобщение на нагласите на родителите към прехода от детска градина към начално училище:	19
УЧИТЕЛИ	20
Резюме на разсъжденията на учителите относно преходната фаза в Португалия:	20
Обобщение на разсъжденията на учителите относно преходната фаза в Гърция:	21
Обобщение на разсъжденията на учителите относно преходната фаза в Исландия:	22
Обобщение на разсъжденията на учителите относно преходната фаза в Хърватия:	23
Резюме на размислите на учителите за преходната фаза в България:	24

Обобщение на разсъжденията на учителите относно преходната фаза в Испания:	26
Преглед на разсъжденията на учителите за переходната фаза:	26
Примери за добри практики	28
Примери за добри практики от Португалия	28
Посещение на новото училище	28
Интеграционни групи	29
Поддръжка на социални техники	29
Примери за добри практики от Гърция	30
Програма "Стъпки без пара"	30
Изследване на приобщаващи изкуства	30
Пао Димотико – Отивам в програмата за начално училище	30
Примери за добри практики от Испания	31
Един ден в началното училище	31
План на рецепцията	31
Езикови двойки	32
Примери за добри практики от Хърватия	32
Включване на ромски и албански деца в предучилищната програма	32
Включване на деца от Украйна в детска градина	33
Нека растем заедно – и ние! Програма (работилници за родители и деца)	33
Примери за добри практики от България	34
Бъдете търпеливи	34
Готови за училище	35
Спящата котка	36
Примери за добри практики от Исландия	36
Сътрудничество между детската градина и следучилищната програма	36
Въведение за родителите	37
K-pals	37
Приятели от училище	38
Директни инструкции	39
Ключови преходни фактори	41
Комуникация между всички заинтересовани страни	42
Семейна ангажираност	44
Социално-емоционално благополучие	48
Непрекъснатост на грижите	51
Индивидуални потребности на децата	53
Източници	56
Приложение А	58

Учебни помощни материали с упражнения и дейности за персонала на ОГРДВ	58
Приложение В	67
Интервюта с деца от детската градина	67
Интервюта на деца от началното училище	68
Интервю с родители	69
Учителско интервю	70
Project consortium	71

Въведение

Съществуват редица рамки, които са предназначени да подготвят персонала за ранно образование и грижи да станат висококачествени професионалисти, насърчаващи оптималното учене и развитие на отделните деца във всички области и подкрепящи усилията на семействата за отглеждане на деца. Като транснационална рамка от този вид си струва да се спомене тук Европейската рамка за качество на образованието и грижите в ранна детска възраст. Тази рамка е разработена от Европейската комисия и предоставя насоки за това как да се гарантират висококачествени услуги за образование и грижи в ранна детска възраст. Тя включва фокус върху изграждането на силни партньорства със семействата и върху подкрепата на социалното и емоционалното развитие на децата, за да ги подготви за прехода към началното училище.

Както е посочено в (Европейската комисия 2011 г.), достъпът до универсално достъпни, висококачествени приобщаващи услуги за ОГРДВ е от полза за всички. Тя не само помага на децата да отключат своя потенциал, но също така може да допринесе за ангажиране на родителите и други членове на семейството със свързани мерки за подобряване на заетостта, обучението, свързано с работата, образованието на родителите и дейностите за свободното време.

Тази рамка има за цел да оцени и повиши готовността на служителите в областта на образованието и грижите в ранна детска възраст (ОГРДВ) да подкрепят децата по време на прехода от един образователен етап или обстановка към друг. Рамката се фокусира върху предоставянето на персонала на ОГРДВ на знанията, уменията и ресурсите, необходими за улесняване на плавния и успешен преход за децата.

Рамката за готовност за преход за персонала на ОГРДВ има за цел да даде възможност на преподавателите и лицата, които се грижат за тях, с необходимите инструменти и знания за насърчаване на положителните резултати по време на прехода, насърчаване на емоционалното

благополучие на децата, социалното приспособяване и непрекъснатото учене и развитие. Чрез подпомагане на персонала на ОГРДВ в техните роли, свързани с прехода, рамката в крайна сметка се стреми да създаде подкрепяща и грижовна среда, която дава възможност на децата да процъфтяват по време на образователните преходи.

Настоящата рамка се фокусира върху сравнително малък въпрос за професионалното развитие на персонала на ОГРДВ, който се върти около важния, но често пренебрегван въпрос за училищния преход. Основната цел е да се предоставят насоки за това как да се подкрепи преходът на децата към училище чрез редица учебни преживявания и дейности.

Влизането в училищната система е един от най-важните моменти в живота на детето. Преходът от едно ниво на образование към следващото налага огромни изисквания към децата. Тези изисквания включват необходимостта от адаптиране към новите обстоятелства и методи на работа, които изобщо не са подобни на тези, познати от детската градина. За едно дете това е нова житейска ситуация, която включва промяна във физическата среда, често води до срещи с (първоначално) възрастни непознати, необходимостта да се признае и приеме авторитета на новите учители.

Тя включва и среща с редица непознати връстници, адаптиране към ново колективно разпределение и приемане на роли и отговорности. В тази сложна ситуация детето трябва да бъде подпомогнато да промени собственото си поведение, за да се съобрази с новите условия на живот. Не е лесна задача. Екстремното прекъсване, съпътстващо прехода, може да доведе до проблеми с адаптацията на децата в училище, тревожност и стрес, което от своя страна може да доведе до ниски учебни постижения и да доведе до поведенчески проблеми, особено в началото на тяхното образование. Различни заинтересовани страни, интервюирани в проекта UPSTAIRS, посочиха, че преходът може да причини тревожност и детски стрес или объркване и скука.

Анкетно проучване

Тази рамка се основава на двойно картографиране на настоящата ситуация по отношение на прехода между предучилищните и началните училища в страните, участващи в проекта. От една страна, партньори с академична подготовка проведеха документно проучване, анализиращо публикации, свързани с процеса на преход. От друга страна, партньорите в детските градини проведеха серия от интервюта с деца, родители и учители. И в двата случая специално внимание беше отделено на проблемите на прехода на децата, принадлежащи към групи в неравностойно положение. Обобщаваме резултатите от анализа на работния плот и проучванията в тази част.

От съображения за поверителност всички идентифициращи данни на участниците в интервюта са премахнати. Участникът в проучването е кодиран по следната схема: CO_PE_NO, където CO=държава (една от страните, участващи в проекта UPSTAIRS), PE=вид на интервюираното лице (дете, родител, учител/настойник) и NO означава броят на интервюираното лице. Интервютата бяха проведени лично от партньорите по проекта. Използвахме определени въпросници с отворени въпроси. Тези въпросници са на разположение като

приложения към настоящата рамка. Резултатите бяха консолидирани от Педагогическия университет в Краков.

ДЕЦА

Обобщение на нагласите на децата в Португалия към прехода от детска градина към начално училище:

В интервютата, проведени с пет деца в Португалия, се появиха няколко общи теми:

- Всички деца изразиха удоволствие и положителни преживявания в настоящата си предучилищна обстановка.
- PO_Ch_1, PO_Ch_2 и PO_Ch_3 споменаха, че се чувстват подготвени за прехода към първи клас, докато
- PO_Ch_4 и PO_Ch_5 изразиха щастие от прехода.
- PO_Ch_2 и PO_Ch_4 вярвали, че началното училище ще бъде различно поради нови задачи и отговорности като ученици.
- PO_Ch_1 очакваше, че началното училище ще бъде много различно и го свързваше с по-високо ниво на обучение.
- PO_Ch_2 изрази лека нервност, признавайки, че все още има много да се учи, преди да се премине към началното училище.
- PO_Ch_3 очакваха началното училище да бъде различно, защото вярваха, че ще трябва да учат повече.

- PO_Ch_5 спомена, че опитът в началното училище ще бъде много различен, като се фокусира върху разликите в сградите и класните стаи. Той изрази силно чувство на щастие и вълнение от започването на начално училище.
- PO_Ch_1, PO_Ch_3 и PO_Ch_4 се чувстваха комфортно и положително от идеята да се преместят в началното училище.

Тези интервюта разкриват, че децата имат редица нагласи към прехода към началното училище, включително чувство на готовност, вълнение, нервност и очакване на нови преживявания. Като цяло отговорите на децата подчертаха техните индивидуални перспективи и очаквания по отношение на процеса на преход.

Обобщение на отношението на гръцките деца към прехода от детска градина към начално училище:

Въз основа на интервютата, проведени с гръцки деца, включващи трима ученици от детска градина и четирима първокласници, се появиха следните модели:

Ученици от детската градина.

И тримата ученици от детската градина изразиха любов към сегашното си училище, но с нетърпение очакваха да се преместят в "голямото" училище. Те се почувстваха нетърпеливи и развълнувани от прехода, очаквайки значителна разлика по отношение на използването на книги и тетрадки. Като цяло те имаха положителни и оптимистични нагласи към прехода.

Ученици от първи клас.

Четиримата ученици от първи клас първоначално са били нетърпеливи да започнат основно училище, но са изпитали смесени емоции при прехода. Те изразиха чувство на безпокойство и тъга при влизане в началното училище, подчертавайки, че реалността се различава от техните очаквания. Един студент специално спомена разочарованието поради липсата на специализирани часове за музика и изкуства. Докато те се ползват виждат приятелите си, те съобщават за трудности с някои предмети, особено математика, и изрази предпочитание за почивки.

Като цяло учениците от първи клас показаха умерено ниво на харесване към началното училище и признаха предизвикателствата с нивото на трудност на уроците. Тези интервюта разкриха, че отношението на гръцките деца към прехода към началното училище обхваща редица емоции.

Учениците от детската градина показаха ентусиазъм и очакване, очаквайки значителни промени. Учениците от първи клас обаче изразиха смесица от емоции, включително тревожност и тъга, и споменаха както положителни, така и отрицателни аспекти на началното училище. Тези констатации показват необходимостта да се отговори на очакванията на децата и да се осигури подкрепа по време на прехода, за да им се помогне да се приспособят ефективно към новата образователна среда.

Обобщение на нагласите на исландските деца към прехода от детска градина към начално училище:

Въз основа на информацията, предоставена от проучването за отношението на исландските деца към прехода от детска градина към начално училище, могат да се направят следните наблюдения:

IS_Ch_1 разглежда училището като място за учене и признава необходимостта да пристигне по-рано, отколкото в детската градина. IS_Ch_2 изразява вълнение по конкретни предмети като математика и четене. Той очаква с нетърпение да присъства на развлекателния център, което показва интерес към извънкласни дейности. IS_Ch_3 изпитва чувство на комфорт и познатост в детската градина и очаква с нетърпение да донесе училищни закуски от дома, вместо да организира закуска.

IS_Ch_4 първоначално изпитва стрес в първия учебен ден, но впоследствие намира чувство за принадлежност, като се сприятелява. Свързва усещането за комфорт в началното училище със същото усещане, изпитвано в детската градина. IS_Ch_5 имаше положително първо впечатление от прехода към началното училище. Той подчертава значението на приобщаването и иска всички деца да играят заедно, като гарантира, че никой не е изоставен. Освен това изразява желание да научи повече чрез телевизията.

IS_Ch_6 разглежда наличието на много приятели като ценен аспект на ходенето на училище. Той демонстрира силен ентусиазъм за математика.

Като цяло исландските деца показват различни нагласи към прехода от детска градина към начално училище. Някои изразиха вълнение и любопитство към конкретни теми и дейности, докато други подчертаха значението на социалните връзки и чувството за принадлежност. Перспективите на децата отразяват техните индивидуални интереси, нива на комфорт и очаквания за тяхното образователно пътуване в началното училище.

Обобщение на отношението на хърватските деца към прехода от детска градина към начално училище:

Въз основа на информацията, предоставена в проучването с хърватски деца, могат да се направят следните наблюдения за отношението им към прехода от детска градина към начално училище.

Деца от детската градина.

Те обикновено вярват, че началното училище ще бъде различно от опита им в детската градина. CR_Ch_1 и CR_Ch_2 поддържат подобно мнение, изразявайки убеждението, че началното училище ще бъде различно и потенциално скучно. Те очакват преминаване от игричивост към фокус върху ученето и писането, което показва опасения за намалено време за игра.

CR_Ch_3 изпитва известен страх или опасения поради несигурност за това как ще изглежда и ще се чувства началното училище.

Деца от началното училище.

Те обикновено изразяват удоволствие и удовлетворение от опита си в началното училище. Като причини те подчертават достъпа до детска площадка, възможността да играят футбол и да бъдат с приятели като източници на положителни чувства. CR_Ch_4 намира началното училище за подобно на техните очаквания, което предполага чувство за съответствие между очакваните и действителните преживявания. CR_Ch_5 първоначално смяташе, че началното училище ще бъде

по-трудно, отколкото е в действителност, което показва схващането, че предизвикателствата ще бъдат по-големи. CR_Ch_6 показва по-малък ентузиазъм за учене в началното училище и пропуска приятелите и учителя си в детската градина.

В обобщение, отношението на хърватските деца към прехода от детска градина към начално училище варира. Някои изразяват загриженост относно повишените академични изисквания, потенциалната скука или опасенията за неизвестното. От друга страна, децата в началното училище обикновено се радват на своя опит, подчертавайки положителните аспекти на социалното взаимодействие и възможностите за игра. Индивидуалните предпочитания за учене и носталгията по средата в детската градина също личат сред децата.

Обобщение на нагласите на българските деца към прехода от детска градина към начално училище:

Интервюирани са пет деца. Всички те изразиха щастието си от очаквания процес на преход. Едно дете BU_Ch_4 декларира волята си да започне да учи веднага. Децата от детската градина са щастливи от перспективата да преминат в началното училище. Те са много развълнувани да бъдат в сградата на началното училище. Те признават, че изпитват известен страх, но са готови да открият новата среда. Емоциите им са смесица от илюзия и страх.

Обобщение на нагласите на децата към прехода от детска градина към начално училище:

Отношението на децата към прехода от детска градина към начално училище варира в различните страни. Въпреки това могат да се наблюдават общи теми и различия.

Общи теми:

1. Удоволствие и положителни преживявания: Децата в Португалия, Гърция, Исландия и Испания изразиха цялостно удоволствие и положителни преживявания в настоящите си предучилищни или детски градини.

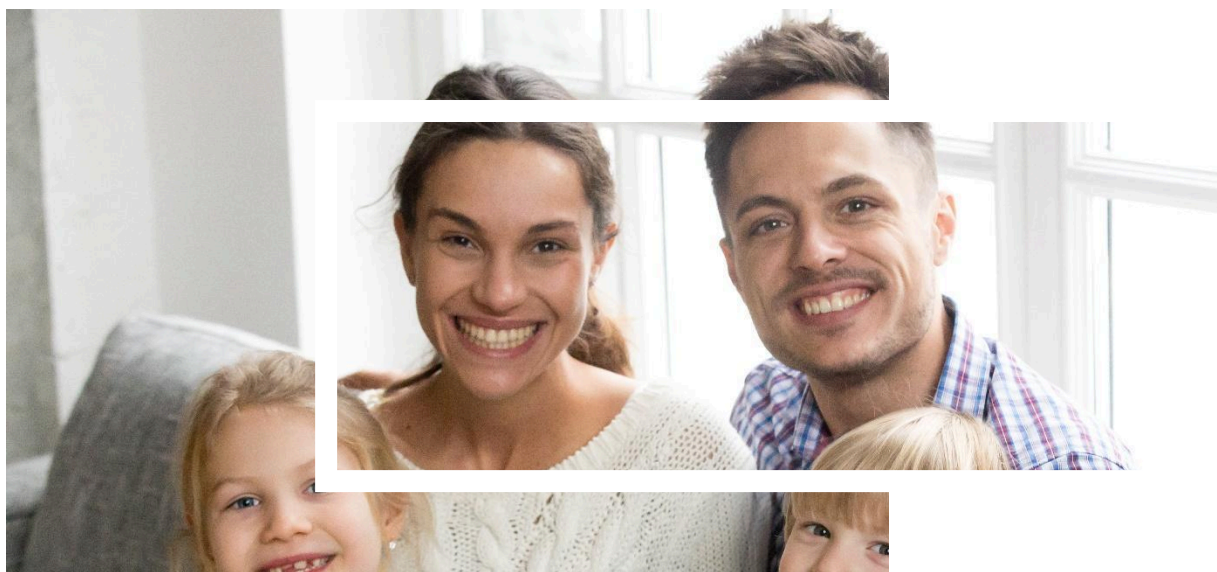
2. Очакване и вълнение: Много деца, независимо от страната, с нетърпение очакваха прехода към началното училище и изразиха вълнение от новите преживявания и възможности, които ще донесе.
3. Очаквания за различия: Децата в Португалия, Гърция и Хърватия вярваха, че началното училище ще бъде различно от сегашните им образователни условия. Те очакваха нови задачи, отговорности и по-високо ниво на учене.

4. Комфорт и положителни чувства: Децата в Португалия, Гърция и Хърватия като цяло се чувстват комфортно и положително за преместването в началното училище. Те показаха чувство на готовност и готовност за прехода.
5. Различия: Емоции по време на прехода: Докато децата в Португалия, Исландия и България показват предимно положителни емоции, гръцките и хърватските деца изпитват по-широк спектър от емоции. Учениците от първи клас в Гърция изразиха безпокойство, тъга и разочарование, докато хърватските деца имаха опасения за потенциална скука и опасения за неизвестното.
6. Възприемане на началното училище: Исландските деца подчертават важността на социалните връзки, комфорта и принадлежността в началното училище. Хърватските деца от началното училище изразиха удоволствие и удовлетворение, като подчертаха положителните аспекти на социалното взаимодействие и възможностите за игра. Българските деца изразиха щастие и желание да започнат да учат веднага.
7. Специфични очаквания: исландските деца изразиха вълнение от конкретни предмети и дейности, гръцките ученици от първи клас споменаха трудности с определени предмети като математика, а португалските деца се съсредоточиха върху различията в сградите и класните стаи.

Като цяло, отношението на децата към прехода към началното училище отразява техните индивидуални перспективи, очаквания и емоционални преживявания. Въпреки че има общи теми за удоволствие, очакване и готовност, специфичните емоции и очаквания варират сред децата от различни страни. Признаването на тези различия може да помогне на педагозите и родителите да осигурят подходяща подкрепа и насоки на децата по време на процеса на преход.

Родителу

Родителите играят решаваща роля в подкрепата на децата си през прехода от детска градина към ново начално училище. Техните перспективи и участие оказват голямо влияние върху опита и благосъстоянието на техните малки по време на този значителен период на промяна. В този раздел разглеждаме по-отблизо перспективите на няколко родители от шест партньорски държави, всеки със свой уникален подход и ниво на ангажираност.

Обобщение на опита на родителите в Португалия с преходната фаза на техните деца:

PO_Pa_1, PO_Pa_2 и PO_Pa_3 участват активно в училищната рутина на децата си и поддържат редовен контакт с учителите през цялата учебна година. Те активно са обсъждали прехода към новото училище с учителите, признавайки го за важен крайъгълен камък в живота на детето си. Тези родители вярват, че учителят, училищната среда и бъдещите съученици на детето са ключови фактори за осигуряване на успешен преход. Те подчертават важността на това да осигурят на децата си усещане за комфорт, благополучие и подходящ педагогически подход в новото училище. Тези родители в момента се подготвят за преходната фаза, очаквайки с нетърпение положителното въздействие, което

подкрепящата среда ще има върху благосъстоянието на децата им и академичния напредък.

От друга страна, PO_Pa_4, докато участва в училищната рутина на детето си, не поддържа редовен контакт с учителя през цялата година. За съжаление темата за прехода към новото училище не е обсъждана между този родител и учителите. Независимо от това, родителят все още цени учителя, училищната среда и бъдещите съученици на детето като решаващи аспекти на процеса на преход. Подобно на предишната група, родителят подчертава значението на осигуряването на комфорт, благополучие и положителна социална атмосфера в новото училище. Този родител обаче вече е извън преходната фаза и може да е пропуснал възможността за директна комуникация с учителите през този критичен период.

И накрая, PO_Pa_5, макар и да не участва активно в училищната рутина на детето си, поддържа контакт с учителя през цялата година. Родителят се е включил активно в разговори за прехода към новото училище с учителите. Подобно на другите родители, този родител разглежда учителя, училищната среда и бъдещите съученици на детето като съществени елементи на успешния преход. Тя дава приоритет на комфорта, благосъстоянието и цялостното приспособяване на детето си към новата училищна среда. Този родител също е извън преходната фаза и се стреми да остане свързан с учителя, за да осигури постоянна подкрепа за развитието и щастието на детето си.

В обобщение, родителите имат различни гледни точки и нива на участие, когато става въпрос за прехода на децата им от детска градина към начално училище. Независимо от индивидуалния си подход, всички те признават важността на ключови фактори като учителя, училищната среда и бъдещите съученици на детето. Осигуряването на комфорт, благополучие и подходящ педагогически подход на децата са общи приоритети за всички тези родители. Чрез активно ангажиране с училището и поддържане на открита комуникация, родителите могат да окажат ценна подкрепа на децата си, докато се ориентират в този значителен преход в образователното си пътуване.

Обобщение на опита на гръцките родители с преходната фаза на техните деца:

Всички родители са се съгласили, че най-важният аспект в прехода от детска градина към начално училище е да имат достъп до необходимата информация предварително.

Всички родители са се съгласили, че ако децата им имаха достъп до информация, независимо дали става дума само за кратък период преди започване на основно училище или през переходната година, докато все още бяха в детската градина, преходът щеше да бъде много по-лесен за тях.

Тази информация включва подробности като учебната програма за първи клас, как функционира училището и какво да очакваме от учителите.

На въпроса за най-важните аспекти по време на процеса на преход, почти всички родители избраха опции като учител, училищна среда и автономия. Единият родител подчерта важността на доверието, докато само единият родител спомена увереността.

По отношение на най-важните аспекти както на детската градина, така и на началното училище по време на переходния процес, родителите изразиха следните предпочитания:

- Те биха намерили за полезно, ако имат възможност да се срещнат предварително с учителя на детето си.
- Те смятат, че би било полезно предварително да имат възможност да се запознаят с училищната среда.
- Родителите също така споменаха, че би било полезно учениците да имат предварителни познания за видовете курсове, които ще посещават в началното училище.

Освен това един родител заяви, че би било много полезно да има по-малки класове в началното училище, както и по-щастлива инфраструктура и приятелски настроени и съпричастни учители.

Тези фактори допринасят за създаването на подкрепяща и позитивна учебна среда за децата. В обобщение, родителите единодушно се

съгласяват, че достъпът до информация преди прехода е от решаващо значение.

Те вярват, че срещата с учителя, запознаването с училищната среда и предварителното познаване на учебната програма биха улеснили значително процеса на преход.

Освен това родителите подчертаха значението на фактори като по-малки размери на класа, положителна инфраструктура и приятелското и съпричастно отношение на учителите за успешен преход.

Обобщение на опита на исландските родители с преходната фаза на техните деца:

Перспективите на родителите за процеса на преход варират, но има някои общи теми и те споделят някои вярвания и ценности.

IS_Pa_1, IS_Pa_3 и IS_Pa_5 всички са съгласни, че учителят, училищната среда и благосъстоянието на детето им са основни аспекти на успешния преход. Те активно участват в рутината на детето си и поддържат контакт с учителя, което дава възможност за открити дискусии за предстоящия преход.

IS_Pa_2, IS_Pa_4 и IS_Pa_6 подчертават значението на различни фактори като автономност, самочувствие, съученици, доверие и положителна среда. Въпреки че техните специфични фокуси могат да се различават, всички те разбират значението на тези елементи за осигуряване на плавно преход.

В обобщение, родителите ценят ролята на учителя и училищната среда, както и фактори като автономия, самочувствие, съученици и доверие. Те активно се ангажират с рутината на детето си и поддържат комуникация с учителя, за да отговорят на всички притеснения или въпроси, свързани с процеса на преход. В крайна сметка тяхната цел е да осигурят подкрепяща и грижовна среда за успешния преход на детето им от детска градина към начално училище.

Обобщение на опита на хърватските родители с преходната фаза на техните деца:

Родителите в Хърватия споделиха своите виждания за процеса на преход, като подчертаха ключови аспекти, които според тях са от решаващо значение за успешния преход към началното училище. Родителите на децата в детската градина изразяват важността на задълбочената подготовка както за децата, така и за родителите. CR_Pa_1 предполага, че посещението на училището, срещата с психолога, учителя и проучването на училищните стаи биха помогнали за облекчаване на прехода на детето.

CR_Pa_2 подчертава значението на информирането на детето, участието в училищни посещения, насърчаването на взаимоотношенията и организирането на тематични срещи за запознаване на децата с училищната среда. CR_Pa_3, родител в детска градина, подчертава необходимостта от засилена комуникация между детската градина и началното училище. Те предлагат по-честа комуникация между училището и родителите преди записването на детето, включително информиране на родителите и децата, организиране на дни на отворените врати за училищни посещения и предоставяне на съвети на родителите за най-добрия образователен подход за тяхното дете.

От друга страна, родителите на деца, които вече са в началното училище, чувстват, че има място за подобрене в процеса на преход. CR_Pa_4 посочва, че процесът на записване може да бъде стресиращ както за родителите, така и за децата и се застъпва за опростяване на този процес. CR_Pa_5 подчертава значението на опознаването на съучениците и учителя преди започване на училище, както и възприемането на индивидуализиран подход в рамките на училищната общност.

CR_Pa_6 вярва, че разговорите с детето за прехода са от съществено значение. Те подчертават значението на подкрепящата училищна среда и поддържането на връзки с приятели по време на прехода. Като цяло родителите в Хърватия подчертават необходимостта от адекватна подготовка, ефективна комуникация между образователните институции и родителите и значението на създаването на положителна и приобщаваща училищна среда.

Техните предложения обхващат дейности като посещения в училище, насърчаване на взаимоотношенията, опростяване на процедурите за записване, индивидуализирани подходи и осигуряване на емоционална подкрепа по време на преходната фаза. Тези прозрения демонстрират техния ангажимент за осигуряване на плавен и успешен преход за техните деца.

Обобщение на опита на българските родители с преходната фаза на техните деца:

BU_Ra_1 споменава трудността да накарат децата си да останат фокусирани върху дейностите. Това може да означава предизвикателство за поддържане на вниманието на децата по време на процеса на преход.

BU_Ra_2 изразява, че преходът към началното училище е бил много интересен и положителен опит, отбелязвайки, че той не се различава съществено от последната година на детето им в детска градина в същото училище. Това предполага чувство за приемственост и познатост, които могат да допринесат за по-плавен преход.

BU_Pa_3 подчертава стриктния процес и подход на учителите в детската градина за улесняване на плавния преход. Това показва, че детската градина е установила ефективни процедури и стратегии за подкрепа на децата по време на прехода към началното училище.

BU_Pa_4 споменава, че детската градина предлага класове по ценностно поведение. Това предполага, че детската градина признава значението на преподаването на основни ценности на децата, което може да им помогне да се подготвят за прехода към началното училище и след това.

BU_Pa_5 споменава, че те активно се ангажират в подкрепа на ученето на детето си у дома, но също така признава значителната роля, която учителите играят в образованието и развитието на детето си. Това подчертава сътрудничеството между родители и учители за осигуряване на успешен преход.

Въпреки че обратната връзка от българските родители е ограничена, тя подчертава някои ключови аспекти като поддържането на фокуса върху децата, ролята на учителите в процеса на преход, значението на образованието, основано на ценности, и сътрудничеството между родители и учители. Тези прозрения предполагат значението на осигуряването на ангажиращи дейности, ясни насоки и ефективна комуникация между всички заинтересовани страни, участващи в прехода от детска градина към начално училище.

Обобщение на опита на испанските родители с преходната фаза на техните деца:

Испанските родители изразиха доверието си в учителите, които ще напътстват децата им в началния етап. Те са запознати с учителите, тъй като ги познават и са наясно с техните методи на преподаване и подходи в класната стая. Докато някои родители може да нямат предишен опит с процеса на преход, други са присъствали на срещи с учителите, за да получат по-добро разбиране за това как ще се развие преходът. Очевидно е, че родителите изпитват чувство на тъга, когато децата им напускат предучилищна възраст, но също така имат увереност и увереност, защото децата им се преместват в позната среда.

Обобщение на нагласите на родителите към прехода от детска градина към начално училище:

При анализа на националните обобщения на родителските мнения се появяват няколко общи теми, като съществуват и различия между гледните точки на родителите от различни страни.

Прилики:

1. Признаване на ключови фактори: Родителите във всички страни са съгласни относно значението на определени фактори за успешен преход, като ролята на учителя, училищната среда и благосъстоянието на тяхното дете.
2. Значението на комуникацията: Родителите подчертават необходимостта от ефективна комуникация с учителите и образователните институции, независимо дали чрез редовен контакт, срещи или достъп до информация преди прехода.
3. Фокус върху комфорта и благополучието: Родителите дават приоритет на осигуряването на децата си с чувство за комфорт, благополучие и подкрепа по време на процеса на преход.
4. Педагогически подход: Много родители ценят педагогическия подход, използван в новото училище, и вярват, че той играе жизненоважна роля в прехода и цялостното развитие на детето им.
5. Подготовка и запознаване: Родителите подчертават важността на задълбочената подготовка, включително посещения в училище, срещи с учители и запознаване на децата с новата училищна среда и учебна програма.

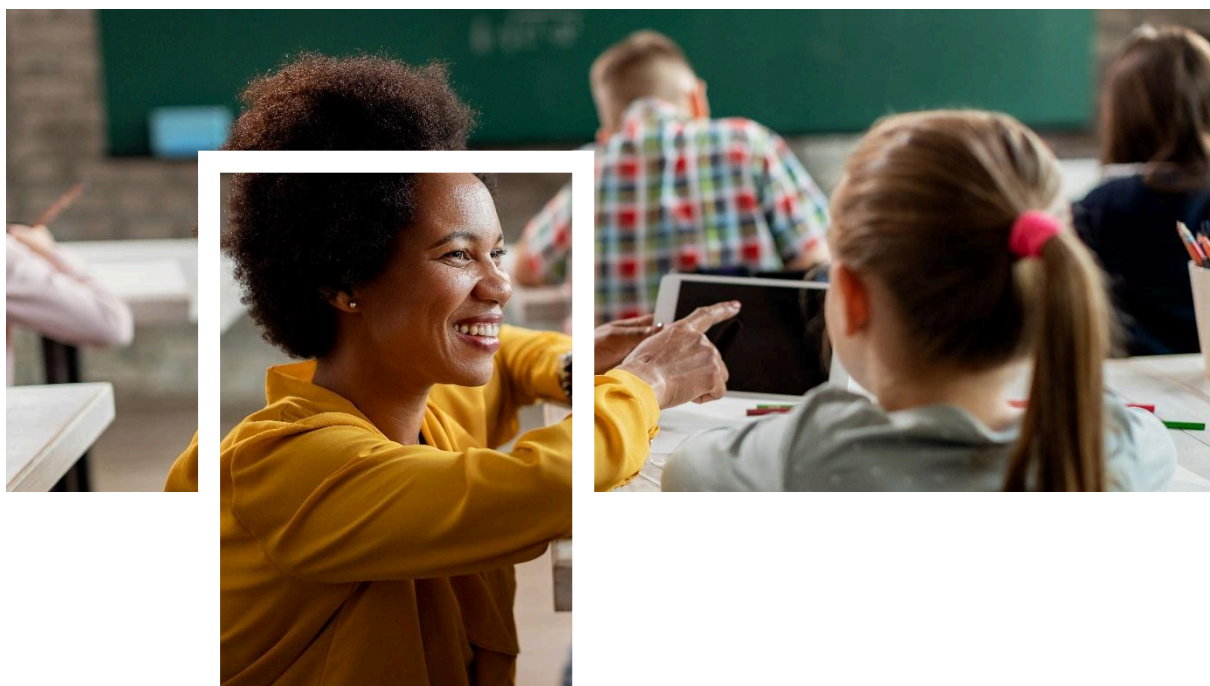
Разлики:

1. Ниво на ангажираност: Нивата на участие на родителите варират, като някои активно участват в училищната рутина на детето си и поддържат редовен контакт с учителите, докато други имат ограничена ангажираност.
2. Времето на прехода: Перспективите на родителите се различават в зависимост от това дали детето им все още е в детска градина или вече е преминало в начално училище. Родителите на децата в детската градина се фокусират върху

подготовката и комуникацията, докато родителите на децата от началното училище често подчертават областите за подобрене в процеса на преход.

3. Допълнителни фактори: Някои родители наблягат на фактори като автономност, самочувствие, доверие и положителни социални взаимодействия, което показва разнообразния спектър от съображения сред родителите.

Като цяло, въпреки че има споделени вярвания и приоритети сред родителите, като ролята на учителите, училищната среда и благосъстоянието на децата, има и различия в перспективите и нивата на ангажираност, отразяващи уникалния опит и културния контекст на всяка страна. Чрез признаване на общите черти и разбиране на различията, преподавателите и политиците могат да приспособят подкрепата и ресурсите, за да осигурят по-плавен преход за децата от детската градина към началното училище.

УЧИТЕЛИ

Резюме на разсъжденията на учителите относно преходната фаза в Португалия:

Учителите в Португалия подчертават значението на плавния преход за децата, които се преместват от детска градина в начално училище. Те вярват, че комфортът и благосъстоянието на учениците играят решаваща роля за осигуряване на успешен преход.

За да улеснят този процес, учителите предлагат няколко стратегии. Първо, те се застъпват за запознаване на децата с новата им училищна среда чрез организиране на посещения и ангажирането им в дейности в началното училище преди същинския преход. Това помага на децата да се запознаят по-добре с новата обстановка, намалявайки тревожността и несигурността.

Освен това учителите подчертават значението на артикулацията на учебните програми между детската градина и учителите от първи клас. Чрез сътрудничество и споделяне на информация и двете групи учители могат по-добре да разберат процесите и учебния опит на учениците в преход. Тази координация насърчава приемствеността и подпомага напредъка на учениците.

Освен това учителите изразяват опасения относно ранното записване на 5-годишните ученици в първи клас. Те вярват, че незрялостта на тези деца може да доведе до трудности както за учениците, така и за родителите и учителите. Това подчертава необходимостта да се вземат предвид готовността и нивата на зрялост на децата, преди да бъдат прехвърлени в началното училище.

В обобщение, учителите в Португалия дават приоритет на благосъстоянието и комфорта на учениците по време на преходната фаза. Те се застъпват за запознаване с новата училищна среда, координация на учебните програми и подходящо за възрастта записване, за да се осигури успешен преход и положителен образователен опит за децата.

Обобщение на разсъжденията на учителите относно преходната фаза в Гърция:

Шестима учители в Гърция, включително трима начални учители и трима учители в детски градини, подчертават значението на подготовката на децата за прехода от детска градина към начално училище. Техните разсъждения подчертават различни аспекти на подкрепата и сътрудничеството, за да улеснят успешния преход.

Учителите в детските градини подчертават важността на сътрудничеството между детската градина и началното училище при подготовката на децата за прехода. Те предлагат стратегии като

симулиране на бъдещата среда чрез посещения или използване на информационни кутии, които могат да бъдат използвани от учителите в детските градини и децата в училищната среда.

Те също така предполагат, че взаимодействията между децата в детската градина и началното училище и учителите могат да помогнат за облекчаване на прехода, заедно с подходящи материали, които да помогнат на децата да разберат следващия етап. Някои учители в детските градини също споменават значението на сътрудничеството с родителите.

От друга страна, учителите в началните училища подчертават необходимостта от допълнително обучение от Министерството на образованието. Те изрично споменават значението на подходящите за възрастта материали и сътрудничеството, което трябва да имат с учителите в детските градини. Един опитен учител споменава, че се стреми да създаде спокойна и страстна учебна среда и да установи обща рутина, особено през първите месеци на началното училище. Разработването на обща рамка между детската градина и началното училище, подкрепена от родителите, се изтъква като полезна както за децата, така и за педагозите.

Гръцките учители признават важността на подготовката на децата за прехода към началното училище. Техните разсъждения подчертават значението на сътрудничеството между детската градина и началното училище, посещенията и взаимодействията между деца и учители, подходящите материали, възможностите за обучение и участието на родителите за улесняване на плавния и успешен преход за децата.

Обобщение на разсъжденията на учителите относно преходната фаза в Исландия:

Разсъжденията на исландските учители по отношение на переходната фаза се различават по отношение на обсъждането на прехода с родители и деца, като имат различен педагогически подход и значението на информацията и училищните асамблеи.

IS_Te_1 смята, че обсъждането на прехода с родители, деца или в училищно събрание е излишно. Те обаче признават важността на

възприемането на различен подход към децата, които се подготвят за училище, въпреки че спецификата на този подход не се споменава.

IS_Te_2 потвърждава, че темата за прехода не е обсъждана с деца или родители, както и те нямат различен педагогически подход към учениците в преход.

За разлика от това, IS_Te_3 подчертава значението на информацията в процеса на преход и обсъжда прехода с родители и деца. Те подкрепят идеята да има различен подход към учениците в преход. Конкретните подходи или стратегии, които се използват, не се споменават.

IS_Te_4 споменава, че не е обсъждал прехода с деца или родители и няма различен педагогически подход. Те обаче изразяват готовност да обсъдят прехода в училищно събрание.

Продължавайки тенденцията да не се обсъжда преходът с родители или ученици, IS_Te_5 също така предлага той да бъде обсъден на училищно събрание.

IS_Te_6 съобщава, че преходът не е споменат в дискусии с деца по време на уроци или с родители. Те не използват различен подход към учениците в преход.

В обобщение, разсъжденията на исландските учители по отношение на преходната фаза показват редица подходи. Докато някои подчертават важността на обсъждането на прехода и възприемането на различен педагогически подход, други не приоритизират тези аспекти. Значението на информацията и потенциалната роля на училищните асамблеи също се споменават от някои учители.

Обобщение на разсъжденията на учителите относно преходната фаза в Хърватия:

Разсъжденията на хърватските учители, както в детските градини, така и в началните училища, подчертават необходимостта от подобряване на процеса на преход и значението на комуникацията, подготовката и подкрепящия педагогически подход.

Учителите в детските градини подчертават значителните разлики между предучилищната и училищната система, които поставят

предизвикателства пред децата и родителите по време на прехода. Те смятат, че е от решаващо значение да се говори с децата за прехода, да се подготвят и да се засили готовността им за начално училище. Освен това те предлагат да се работи за интегриране на съдържанието и подобряване на комуникацията и сътрудничеството между учителите в детските градини, учителите в началните училища и родителите.

Учителите в началните училища също признават необходимостта от подобряване на процеса на преход. Те се застъпват за специален педагогически подход и търпение по време на фазата на свикване с началното училище. Те подчертават колко е важно да се даде на децата повече време и разбиране. Някои учители предлагат накратко да се запознаят децата с отговорностите и правилата на поведение в училище, като имат пробен период на посещаване на училище преди реалното записване и предоставят възможности на децата да се запознаят предварително с училищната среда.

CR_Te_6 конкретно предлага насърчаване на положително отношение на родителите към училището, учителите и задълженията. Създаването на сутрешна рутина, обучението на децата на основите на доброто поведение и постепенното въвеждане на работни задачи са препоръчителни подходи за улесняване на прехода.

Като цяло хърватските учители подчертават необходимостта от по-добра координация между системите за предучилищно и училищно образование, както и от подобро сътрудничество между заинтересованите страни. Те подчертават важността на комуникацията, подготовката, търпението и създаването на подкрепяща и позната среда, за да се улесни по-плавният преход за децата.

Резюме на размислите на учителите за преходната фаза в България:

Учителите от България наблягат на различни педагогически подходи и стратегии за подкрепа на децата по време на преходната фаза и насърчаване на тяхното учене, увереност, независимост, саморегулация и социално-емоционални умения.

BU_Te_1 възприема педагогически подход, който включва предизвикателства, игри и състезания, за да насърчи положителното мислене за ученето и успеха в класната стая.

BU_Te_2 се фокусира върху ученето чрез преживяване, дигиталните проекти и задачите за повишаване на увереността и независимостта на децата от ранен етап. Въвеждането на награди се разглежда като начин да ги мотивираме да учат и да участват в здравословна конкуренция.

BU_Te_3 подчертава значението на насърчаването на саморегулацията при децата чрез активното им включване в нови видове учебни дейности. Учителите се насърчават да проявяват съпричастност и да оказват подкрепа по време на целия процес на преход.

BU_Te_4 подчертава необходимостта от развитие на независимостта на децата и тяхното разбиране за времето (минало, настояще и бъдеще) чрез педагогически подходи, които насърчават самоконтрола и социално-емоционалните умения.

BU_Te_5 подчертава значението на редовните срещи и дискусии между колеги, родители и деца. Сътрудничеството, взаимните класове и иновативните методи на преподаване се считат за ценни за улесняване на успешния преход.

В България учителите се фокусират върху създаването на подкрепяща и приобщаваща учебна среда, която насърчава активното участие, независимостта и емоционалното благополучие на децата. Те признават значението на педагогическите стратегии, които насърчават саморегулирането, увереността и положителното отношение към ученето по време на преходната фаза. Сътрудничеството между учители, родители и деца се разглежда като съществено за плавен преход и ефективни образователни практики.

Обобщение на разсъжденията на учителите относно преходната фаза в Испания:

Учителите в Испания подчертават значението на координацията и сътрудничеството между учителите в предучилищна и начална училищна възраст по време на преходната фаза. Те провеждат редовни тримесечни срещи, за да обсъждат напредъка на учениците и да организират дейности, които улесняват интеграцията на учениците от първи клас с тези в предучилищна възраст.

Учителите също така подчертават значението на запознаването на учениците с образованието на бебета с нови методологии и подходи в началното училище. Те признават, че преходът включва значителна методическа и организационна промяна, но фактът, че предучилищните и началните училища принадлежат към една и съща институция и децата вече познават бъдещите си учители и съоръженията, се разглежда като положителен аспект.

В Испания фокусът е върху създаването на безпроблемна и позната среда за учениците, докато преминават от предучилищно към начално училище. Координацията между учителите и интеграционните дейности спомагат за улесняване на прехода, като позволяват на учениците да се запознаят с новите методологии и бъдещите си учители. Споделените съоръжения и съществуващите взаимоотношения между учениците и учителите допринасят за положителен преходен опит.

Преглед на разсъжденията на учителите за преходната фаза:

Общи точки:

- Значението на плавния и успешен преход за децата.
- Акцент върху благосъстоянието, комфорта и готовността на учениците по време на прехода.
- Сътрудничество и координация между учителите в предучилищна и начална училищна възраст.
- Запознаване с новата училищна среда чрез посещения и дейности.

- Артикулация на учебните програми и споделяне на информация между учителите.
- Участие и подкрепа от страна на родителите.
- Фокусирайте се върху създаването на положителна и приобщаваща учебна среда.
- Стратегии за насърчаване на независимостта, увереността, саморегулацията и социално-емоционалните умения.
- Признаване на необходимостта от педагогически подходи, съобразени с учениците в преход.
- Редовни срещи и дискусии между учители, родители и деца.

Различия:

- Португалия: Опасения относно ранното записване на 5-годишни ученици в първи клас.
- Гърция: Акцент върху симулирането на бъдещата среда, подходящи материали и допълнително обучение от Министерството на образованието.
- Исландия: Различни гледни точки за обсъждане на прехода с родители и деца и използването на различни педагогически подходи.
- Хърватия: Подчертаване на разликите между предучилищната и училищната система, необходимостта от интегриране на съдържанието и комуникацията и сътрудничеството между заинтересованите страни.
- България: Фокус върху предизвикателства, игри, дигитални проекти, награди, саморегулация, независимост и социално-емоционални умения.
- Испания: Тримесечни срещи, интеграционни дейности и положителния аспект на споделените съоръжения и съществуващите взаимоотношения.

Въпреки че има общи теми и стратегии в разсъжденията на учителите в различните страни, има и някои различия по отношение на специфичните опасения и подходи. Тези различия могат да отразяват вариации в образователните системи, културния контекст и индивидуалните перспективи сред учителите.

Примери за добри практики

Партньорите са събрали примери за добри практики от своите страни, свързани с групи деца в неравностойно положение. Тези примери показват как страните партньори, участващи в проекта, се справят с предизвикателствата на прехода, особено когато става въпрос за деца, които са изложени на риск от изключване. Примери за добри практики ще бъдат представени в този раздел.

Примери за добри практики от Португалия

Посещение на новото училище

Тази португалска практика е предназначена за деца на възраст между 3 и 5 години и включва деца, принадлежащи към по-нисък социално-икономически статус или малцинства. По време на учебната година се организират подготвителни посещения между учители, възпитатели по ОГРДВ и родители с цел насърчаване на адаптацията и интеграцията на учениците в новото училище.

Основната цел на тази практика е да позволи на децата да опознаят новото пространство, в което ще отидат. Това ще им позволи да се чувстват по-познати, когато дойде датата на прехода и да се чувстват по-комфортно и интегрирано. Всички ангажирани хора в тази практика се възползват от нея, особено децата и родителите, защото се чувстват по-сигурни и удобни с процеса на преход.

Интеграционни групи

Този пример за практика е предназначен за деца от предучилищна възраст и деца от първи клас. Децата с образователни потребности са интегрирани в малки, възрастови класове. Интегрирането на децата с образователни потребности в малки, възрастови класове позволява на децата да споделят и обменят опит, а на по-големите или по-бързите ученици да подкрепят колеги, които се нуждаят от помощ. Децата разпознават и приемат помощ от своите връстници по-лесно, отколкото от учител със специални нужди, който също присъства в класната стая. Работата в екип е предимство и позволява на децата в неравностойно положение да се чувстват по-комфортно, защото са в състояние да работят с други умения като рисуване, актьорско майсторство, рисуване, използване на ИКТ.

Поддръжка на социални техники

Този пример за добра практика е предназначен за деца в предучилищна възраст и първи клас и включва деца с по-нисък социално-икономически статус и деца, принадлежащи към малцинства. Процесът на преход е последван от социалния техник за насърчаване на посещаването на децата в училище, хигиенните навици и развитието на речта. Целта на тази практика е да даде възможност на учениците да бъдат придружавани в училищното си пътуване чрез насърчаване на присъствените и хигиенни навици, както и да се обърне внимание на развитието на говорните умения. Участието на социалния работник означава, че могат да се предприемат незабавни действия, ако се окаже, че ученикът се нуждае от намеса. Ползите от тази практика се крият не само в постоянното наблюдение на учениците, но и във факта, че при необходимост незабавно могат да се предприемат мерки за задоволяване на нуждите, които учениците разкриват.

Примери за добри практики от Гърция

Програма "Стъпки без пара"

Този пример за гръцка практика е предназначен за деца с увреждания в развитието. Провежда се в продължение на шест седмици в рамките на една учебна година. Програмата "Безпроблемни стъпки" включва сензорно-базирани дейности и визуални помощни средства, за да улесни плавния преход за деца с увреждания в развитието. Седмичните съвместни сесии между учителите в детските градини и началните училища осигуряват последователен подход. Очакваните резултати са подобрени комуникационни умения, повишено социално взаимодействие и повишена готовност за академично обучение. Всички участници имат полза, развива се по-добро разбиране между педагозите на ОГРДВ и учителите в началните училища и се осигурява подкрепяща приобщаваща среда за децата.

Изследване на приобщаващи изкуства

Този пример за практика е предназначен за деца на възраст от четири до шест години. Тя включва деца от предучилищна и първи клас и техните възпитатели и учители по ОГРДВ. Заниманията се провеждат в продължение на десет седмици през учебната година. Inclusive Arts Exploration интегрира различни форми на художествено изразяване за насърчаване на творчеството и сътрудничеството, като предоставя персонализирана подкрепа за деца с увреждания в развитието. Очакваните резултати са подобрени двигателни умения, подобро себеизразяване и повишено социално взаимодействие. Тази практика подхранва творчеството, насърчава разнообразието и изгражда силно чувство за общност, което е много важно за децата, които принадлежат към малцинството.

Пао Димотико – Отивам в програмата за начално училище

Този пример за практика е предназначен за деца на възраст от три до шест години. Тя включва деца от предучилищна и първи клас и техните възпитатели и учители по ОГРДВ. Програмата Pao Dimotiko – I go to Primary School се фокусира върху изграждането на здрава основа за академични и социални умения. Той включва седмични съвместни сесии между преподавателите от ОГРДВ и учителите в началните училища, за да се приведат в съответствие методите и очакванията на преподаването. Определеният ден за преход позволява на децата да посетят новите си класни стаи, да се срещнат с учители и да се запознаят с новата среда. Очакваните резултати са подобрена социална интеграция, намалена тревожност и повишена готовност за академичните предизвикателства на началното училище. Ползите от тази практика са безпроблемен преход, по-добро разбиране между преподавателите и учителите в ОГРДВ и повишено доверие сред учениците.

Примери за добри практики от Испания

Един ден в началното училище

Пример за добра практика е предназначен за деца на възраст пет и шест години. В него се включват и деца с по-нисък социално-икономически статус. За да се улесни преходът към началното училище за децата, се подготвя специфична сесия на основното образование, която децата ще следват през учебната година (например Р.Е., английски или музика). Тези сесии се провеждат в началното училище в сътрудничество с учителите от началното училище. По време на тези сесии децата се запознават с новата си среда и учители. Също така, възможният страх от училище или тревожност, защото преходът е намален.

План на рецепцията

Този пример за добра практика е предназначен за всички деца, които тепърва влизат в детска градина или училище. Тя е специално насочена

към деца с по-нисък социално-икономически статус и деца, принадлежащи към малцинства. Целта е да се улесни приобщаването на нови ученици, така че първите им месеци в детската градина/училище да са по-хуманни и сговорчиви.

Част от дейностите от плана са:

- Научете имената на всички съученици и учители.
- Провеждане на кратки презентационни игри.
- Отбележете страната, от която идват, на картата на света.
- Търсете взаимни отношения със съучениците.

Учениците и учителите, отговорни за изпълнението на дейностите, ще информират преподавателя за напредъка и трудностите на новодошлия, ако има такива. Планът за приемане прави пристигането на новодошлите възможно най-лесно, а периодът на адаптация възможно най-кратък.

Езикови двойки

Този практически пример се фокусира върху деца бежанци или търсеци убежище, деца, принадлежащи към малцинство и деца с липса на автомобилен език. Целта е да се предложи на учениците, които наскоро са пристигнали в Гуардамар, възможност да им помогнат да се интегрират не само по отношение на езиците, но и по отношение на обичаите, традициите и начина на живот. Всеки новодошъл има референтен ученик, назначен за тях. Ползите са не само за новодошлите, но и за студентите, които им помагат, могат да научат различни традиции и дори да създадат ново международно приятелство. Опитът е много изненадващ, за да могат новодошлите да подобрят интеграцията си за няколко седмици.

Примери за добри практики от Хърватия

Включване на ромски и албански деца в предучилищната програма

Според хърватските закони децата в годината преди започване на училище, ако не са записани в детска градина, трябва да посещават 250 часа от предучилищната програма. Тази програма дава възможност на децата, които не са в системата, да се подготвят за училище. Програмата е задължителна и безплатна за всички деца, а специално предпочитание се дава на ромски и малцинствени деца (в много хърватски градове, които са албанци). Те могат да присъстват на програмата в продължение на две години, като се има предвид, че това са деца, които често не говорят или говорят хърватски лошо и чиито родители са от по-слаби социално-икономически обстоятелства. Очакваните резултати за децата са социализация, придобиване на уменията, необходими за посещаване на училище, изучаване на хърватски език.

Има ползи за всички включени:

по-добро включване на децата от малцинствата в общността, по-добро включване на техните семейства в общността, владение на езика, по-добра подготвеност за училище, способност на родителите да работят и печелят пари, приобщаваща и толерантна общност. Подкрепа за тези деца се предоставя и по-късно в училище под формата на допълнителни езикови курсове.

Включване на деца от Украйна в детска градина

След началото на войната в Украйна много семейства с деца се преместват в Хърватия. В сътрудничество с Червения кръст децата от предучилищна възраст бяха приети в програми за детска градина, за да се социализират, да научат езика и да намалят въздействието на травмата, причинена от войната и бягството от собствените им домове. Децата останаха в детската градина напълно безплатно. Очакваните резултати са намаляване на количеството стрес и въздействието на

травмата върху децата, социализация, изучаване на хърватски език, способността на родителите да работят и да осигуряват семейството си финансово. Този пример допринесе много за участващите деца и техните родители. Той също така професионално укрепи учителите в предучилищна възраст, които работиха с тези деца, а другите деца също се възползваха по отношение на срещата с разнообразието и толерантността.

Нека растем заедно – и ние!

Програма (работилници за родители и деца)

Нека растем заедно - и ние! се състои от три компонента: програма от 15 седмични 90-минутни уъркшопа с родители, с цел укрепване на психосоциалните ресурси на родителите за позитивно родителство, и програма от работилници с деца (3-6 години), които се провеждат едновременно с цел насърчаване на благосъстоянието и устойчивостта на децата. Тези семинари са последвани от 30-минутни съвместни игри родител-дете, насочени към укрепване на сигурната привързаност родител-дете. Работилниците се водят от психолози и социални работници с допълнително образование. За родители, които са неграмотни, бяха разработени специални визуални помагала, така че родителите да могат да следват програмата, а родителите, които също са бедни, по време на работилниците се раздават хранителни продукти, за да мотивират родителите да дойдат и да завършат програмата.

В ромските села ромските жени се обучават да мотивират родителите си да се включат в програмата.

Основната цел на Програмата е да създаде стимулираща и овластяваща среда, в която родителите с ръководители на семинари и други родители:

- да обменят идеи за начините, по които живеят своето родителство,
- да опознаят себе си по-добре като родители,
- да разпознаят начините, по които се отнасят към детето си,
- да научат и за други възможни начини за лечение на детето.

Те също така се запознават с научните гледни точки:

- за стимулиращото развитие взаимодействие на родителите и децата,

- за родителството в полза на детето и родителите.

В същото време, в стимулираща среда, чрез ръководени дейности и свободна игра, децата придобиват:

- основни умения за справяне със стреса,
- умения за облекчаване и облекчаване на съществуващите притеснения,
- способност за получаване и предоставяне на подкрепа.

Работилниците са проектирани и проведени от Центъра за родителска подкрепа Growing Together, който освен тази програма разполага и с цяла поредица от други уъркшоп програми за работа с родители (работилници за бащи, работилници за родители на деца с увреждания, работилници за разведени родители и др.).

Примери за добри практики от България

Бъдете търпеливи

Бъдете търпеливи е част от проекта Virtue. Учителите психолози управляват уроците. Проектът "Добродетел" представя общите за цялото човечество добродетели по дълбок, разбираем и практичен начин. Децата и възрастните се насърчават да развиват своя характер. Проектът насочва учителите как да управляват този процес. Марина Грозданова е учител, психолог и обучител в училището и детската градина. Нейната програма Virtue изгражда емоционални, зрели и стабилни характери. Тя помага на педагозите с планове за уроците по добродетел и ги описва в интересни истории и занаяти (честност, търпение, щедрост, смелост, уважение).

Дейността започва с дискусия за добродетелта на търпението и как го упражняваме. Учител чете история за момче, което учи на търпение след засаждане на семена. След историята децата правят занаят на добродетелта. Учителите оценяват работата си и правят изложба.

Очакваните резултати са:

- децата разбират смисъла на добродетелта на търпението,

- децата общуват на български език и обогатяват речника си, изразяват мнението си и остават концентрирани до края на дейността.

Участниците развиват фина моторика и обогатяват въображението си. Двуетичните деца структурират правилно изреченията си с помощта на учител. Другите деца им помагат да се чувстват по-самоуверени, когато изразяват мнение. Учителите ще се доближат до децата, защото децата ще ги допуснат в своя свят.

Готови за училище

Този пример от българската практика е насочен към децата преди започване на училище и особено към групите деца в неравностойно положение. Училищната готовност е сложен процес, който отнема дълъг период от време. Всяко дете развива ценности, корекции и идеи, които определят отношението и връзката с другите хора. Тази дейност включва три основни взаимодействия: взаимодействие учител-дете, взаимодействие учител-родител, взаимодействие родител-дете. Те са свързани и правят прехода по-лесен и ефективен за всички участници. Децата одобряват българския си език, защото се срещат с учители от училище и общуват с тях. Целта на тази дейност е увереност и положителни чувства на децата.

Всички участници ще се ориентират в училищното пространство и ще споделят своя опит у дома. Когато родителите посещават училището за първи път, впечатленията им също ще бъдат положителни. Ползите са за всички участници в този процес. Те работят заедно, за да получат по-лесен начин за адаптация.

Спящата котка

Този пример за практика е насочен към деца от предучилищна възраст и особено към деца с трудности. В предучилищните групи учителите често се срещат с деца, които имат проблеми с концентрацията. Те не могат да изпълнят задачите си не защото не искат, а защото са различни и се нуждаят от много подкрепа от учители, родители, логопеди и дори психолози. Някои деца имат диагнозата хиперактивност.

Добрата практика е участниците да си сътрудничат и да подкрепят детето и всеки, който участва в образователния процес. В тази дейност децата играят играта "Спящата котка" и всеки, който е уморен, може да си почине добре. Детето се преструва на котка и ляга, за да си почине. Коремът му се движи нагоре и надолу към мелодията на релаксираща песен. Всеки участник получава полза от дейността. Детето поема самочувствие и ще знае, че е в състояние да изпълни повече задачи. Учителите получават помощ за това какви методи да използват, ако искат да управляват образователния процес ефективно.

Примери за добри практики от Исландия

Сътрудничество между детската градина и следучилищната програма

Този пример за практика е насочен към всички деца, но е особено полезен за деца с увреждания, за деца, които се нуждаят от повече време, за да създадат социални взаимодействия или за чуждестранни деца, които говорят езика по-малко добре.

Между 14.30 и 16.00 часа всеки ден децата в детската градина могат да изберат да участват в следучилищната програма, както намерят за добре. Децата от началното училище, по време на следучилищната програма (на 6 и 7 години), могат да изберат да участват в дейностите на детската градина като една от възможностите си.

Членовете на персонала от всяка група следват "своите" деца между местата. Минималните участници са 5 ученици всеки път и учителите в детските градини се грижат всички ученици от детската градина да участват.

Очакваните резултати са: повишена сигурност на учениците в детската градина в средата на програмата след училище, свързване с персонала на програмата след училище и свикване с нови ситуации, връщане към познатата среда за по-големите деца, изграждане на самочувствие, показване на напредък, показване на "по-големи и по-отговорни" деца.

Въведение за родителите

Този пример за практика е насочен към всички деца и всички родители, но е особено подходящ за групи в неравностойно положение (имигранти, хора, които говорят езика по-малко добре и имат по-малко познания за исландската образователна система).

Родителите на деца, преминаващи между училищните етапи, идват на училище за един следобед малко преди лятната ваканция. Децата ходят с учителите от 1-ви клас и правят упражнения и занимания с тях.

Междувременно родителите имат среща с училищните администратори, където се обсъждат очакванията за началното училище като четене у дома, практически неща, промени в развитието и поведението, които трябва да се очакват и т.н.

Очакваните резултати са: децата практикуват да бъдат в средата на началното училище, родителите получават необходимата информация относно всички промени, които предстои да се случат. Децата и родителите се чувстват по-сигурни в прехода и родителите имат необходимата информация и възможност да задават въпроси.

K-pals

Този пример за практика е полезен за всички деца, но е особено подходящ за деца, които говорят езика по-малко добре или деца с говорни и езикови затруднения. Всички 5-годишни деца са тествани за разбирането им за възможностите за фонетичен анализ и получават подходящи упражнения според възможностите си. Това налага солидна основа за тяхното обучение да четат, след като са в началното училище. Децата се тестват върху възможностите си за фонетичен анализ и се разделят на съответните групи.

Всяка група прави упражнения по двойки, които са подходящи за нейните възможности и за улесняване на ученето. Някои деца знаят букви, някои знаят думи, а някои използват картини.

Учебният материал е осигурен в програмата K-Pals и учителите следват предварително планираните уроци. Резултатите се дават на учителите в началните училища, така че те да могат да базират ученията си на мястото, където се намира всяко дете.

Има ползи за всички, включени в този процес: децата получават малко усещане за това как изглежда преподаването в началното училище, тъй като те се различават от преподаването в детската градина, учителите в детските градини могат правилно да поставят всеки ученик и да знаят как правилно да подкрепят и улесняват тяхното обучение, учителите в началното училище имат информация за това къде стои всеки ученик и каква работа е свършена с всеки ученик. Те могат да планират уроците по съответния начин.

За да бъде ефективна програмата K-Pals, учителите в детските градини се нуждаят от обучение. Обучението не е дълго и изискващо и смятаме, че резултатите си заслужават.

Приятел от училище

Програмата "Училищен приятел" е отличен пример, насочен към всички деца, но може да бъде особено полезна за деца имигранти, деца с лоши езикови умения или деца с увреждания.

В началното училище децата на възраст 6-9 години ходят заедно на външни спирачки по време на учебния ден, обядват по едно и също време и понякога са заедно в учебни групи.

Проектът "Приятел от училище" е създаден, за да направи връзки между 6-годишните и 9-годишните – както за да могат по-малките да имат по-големи приятели от училище, които да могат да ги разведат и подкрепят в играта, така и за по-големите да практикуват да бъдат лидери и да проявяват състрадание и разбиране към по-малките деца.

Докато всяка възрастова група е с една година по-млада, 5-годишна и 8-годишна, 8-годишните получават приятел от училище. Те пишат писмо, за да се представят, да говорят за своите интереси и т.н. След това писмото се дава на 5-годишния им приятел, който го носи вкъщи, за да го прочете с родителите. През тази учебна година двете групи правят някои дейности заедно, например участват в танци около коледната елха заедно и посещават местния голф клуб за пеење и закуски.

Очакваните резултати са: повишена социална сигурност за по-малките ученици и повишени лидерски умения за по-големите ученици.

Директни инструкции

Моделът на Morningside за генеративно обучение се основава на компетентност, с набор от процедури и очаквани резултати както за учащите, така и за учителите. Този метод се използва в преподаването на четене, писане и математика. Учениците са разделени на малки групи според възможностите си и според плана на ДИ. По този начин е възможно да се срещнат всички студенти с подходящ учебен материал и да се засилят аспектите, които трябва да се поддържат. Всички ученици правят тези упражнения по едно и също време и за един и същ период от време, така че няма чувство "Липсва ми нещо, което другите правят".

Учителят пише очаквания на черната дъска и минава през нея с учениците. Всеки ученик има своя собствена карта с материал, който се съхранява в класната стая. На знака всеки ученик започва да чете на глас произволни думи, написани на спокойствието на хартията. След като времето изтече, ученикът прави кръг около последната прочетена дума. Същата процедура се прави 4 пъти и се маркира с жълт, червен, зелен и син цвят. Тъй като ученикът чете едни и същи думи 4 пъти подред, се очаква, че всеки път се добавя поне една дума при четене.

След като прочетат, учениците получават своите работни книги, където продължават да работят по задачи за четене и писане.

В крайна сметка те пишат в тетрадката си писма, думи, изречения или разкази, според възможностите си. Очаква се да се подобри четенето, писането и разбирането на езика, без да се взема предвид нивото на способностите.

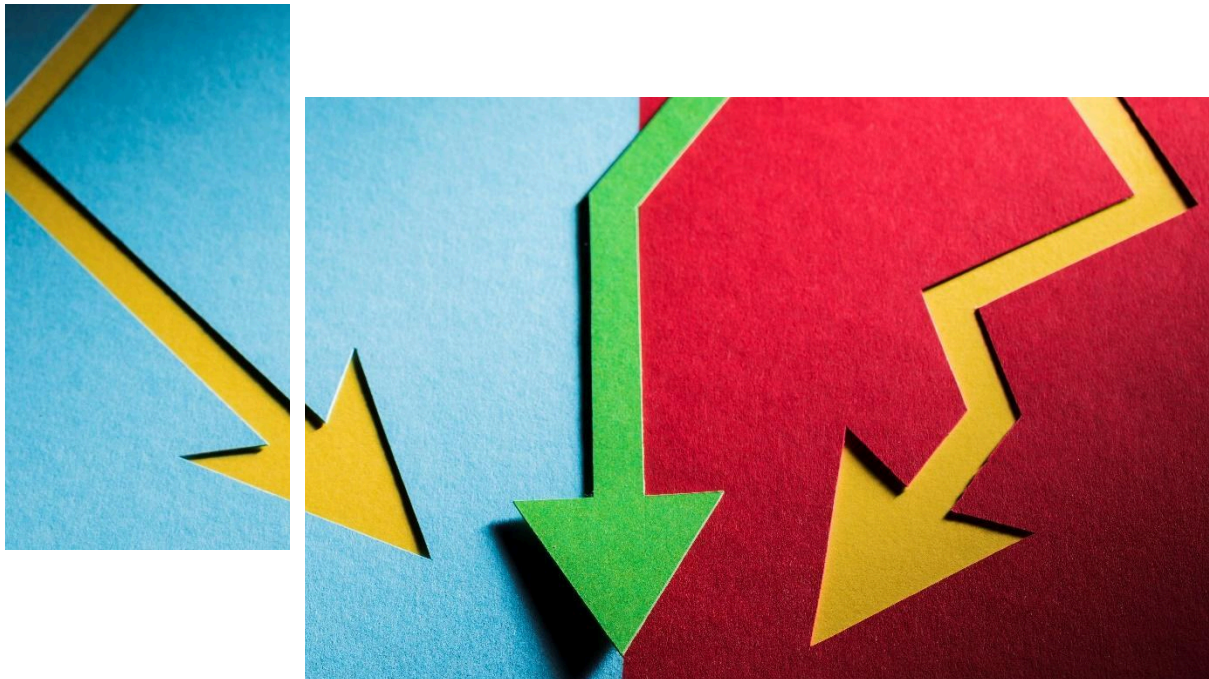
Удовлетвореността на учениците от същото ниво на умения като техните връстници. С технологията за преподаване на DI, четенето с разбиране, правописът, лексиката, граматиката и езиковата осведоменост се обучават на всички начални училищни нива. Насърчава се доверието в себе си в учениците и равенството.

Преходът към началното училище може да бъде възискателен за всяко дете. Тя може да бъде особено възискателна за деца, които са в неизгодно положение на различни основания и които често са изключени поради техните особености (по-нисък социално-икономически статус, бежанци или търсещи убежище, принадлежащи към малцинство, домакинство с

един родител, хора с увреждания в развитието, други). В допълнение към задачата за внимателно планиране на прехода на всички деца, особено важно е да не забравяме децата в неравностойно положение, които изискват още повече внимание и грижи.

От предишните примери се вижда, че всяка държава, от която идват партньорите, работи за улесняване на прехода за деца в неравностойно положение. Понякога това са национални програми, а понякога са примери за добрата работа на отделно училище, което признава нуждите на своите ученици. Във всеки случай, освен да подготви децата за прехода към началното училище, началното училище трябва да бъде подготвено и за нуждите на всяко бъдещо дете, което ще го посещава.

Ключови преходни фактори

Ключовите фактори, които влияят върху успешния преход за децата, отчитат социално-емоционалното благополучие, непрекъснатостта на грижите, семейната ангажираност, индивидуалните нужди на децата и най-важното сътрудничеството между педагозите и ефективната комуникация. Важно е да запомните, че ключовите фактори могат да варират в зависимост от контекста, културата и индивидуалните нужди на децата. Ето защо е от съществено значение да се разгледат тези фактори холистично и да се адаптират стратегиите, за да отговорят на специфичните нужди на всяко дете и техния уникален опит в прехода.

Комуникация между всички заинтересовани страни

Ефективната комуникация и обмен на информация между детската градина, началното училище, родителите и децата са от съществено значение. Те създават подкрепяща и прозрачна среда, като гарантират, че децата и семействата са добре информирани, подготвени и се чувстват подкрепени по време на прехода от детска градина към начално училище. Ясната и навременна комуникация относно очакванията, рутинните процедури и услугите за подкрепа помага на децата да се чувстват подготвени и намалява тревожността.

Информационният поток и споделянето могат да бъдат подкрепени чрез различни организирани дейности. Например, човек може да организира срещи или сесии за ориентация, където могат да се съберат учители в детска градина, начални учители, родители и деца. Тези сесии дават възможност да се запознае персоналят на началното училище, да се сподели информация за процеса на преход, да се отговори на опасенията и да се установят отношения на сътрудничество. Тези сесии могат да бъдат организирани или в предучилищна институция, или в начално училище. Местоположенията могат да варират, за да се избегне твърде много рутина.

По същия начин могат да се провеждат информационни сесии за родители, където администраторите на началното училище или учителите могат да представят важна информация за училището, учебната програма, политиките и процедурите. Това позволява на родителите да разберат по-добре какво да очакват и да задават всякакви въпроси, които могат да имат.

Друга възможност е да се организират посещения за децата от детската градина и техните родители в началното училище преди прехода. Това им дава възможност да се запознаят с околната среда, класните стаи и съоръженията. Тя може да помогне за облекчаване на тревожността и да създаде усещане за комфорт и познатост.

Друга много важна възможност е да се проведат семинари или информационни сесии, специално предназначени за родителите, за да се разгледат общи теми, свързани с прехода, като подкрепа на емоционалното благополучие на децата, насърчаване на независимостта или навигация в системата на началното училище.

Тези семинари могат да предоставят насоки и стратегии за родителите да подкрепят децата си по време на прехода. Тези семинари трябва да бъдат сериозно обмислени, ако участват деца в неравностойно положение, особено деца с емиграционен произход. Това е така, защото родителите им често не са запознати с училищната система на страната, в която живеят, и по този начин не могат да надграждат собствения си опит. Допълнително предимство на разтягането към тези родители е да се отпусне тревожността им и да им се помогне да установят отношения с родители от други социални групи. Това е важна стъпка в приобщаването и социалната интеграция на групите в неравностойно положение като етнически малцинства или семейства с ниски доходи.

Ако има времеви и пространствени ограничения за организиране на срещи лично, например в ниска гъстота на населението и селските райони, една възможна алтернатива е да се разработят наръчници или ръководства за преход, които предоставят подробна информация за процеса на преход, често задавани въпроси, ключови дати, училищни политики и информация за контакт. Тези ресурси трябва да бъдат разпределени на родителите и децата, за да се отнасят към тях през целия преходен период.

Има много възможности за създаване на добри и насърчавани комуникационни канали. Важно е обаче да не прекалявате. Всички хора, ангажирани в процеса на преход, имат много други неща за вършене. Също така, поставянето на твърде голям акцент върху процеса може да доведе до противоположни ефекти от очакваното.

Семейна ангажираност

Включването на родителите и семействата в процеса на преход е от жизненоважно значение. Ангажирането на родителите чрез открита комуникация, семинари и ресурси им дава възможност да подкрепят ефективно прехода на децата си. Сътрудничеството между родители, преподаватели и училища укрепва непрекъснатостта на грижите и подкрепата. Изследванията и препоръките за политики подчертават значението на ангажираността на семейството в процеса на преход.

Pianta and Kraft-Sayre (2005) провеждат проучване, което демонстрира положителното въздействие на участието на семейството върху академичното и социалното развитие на децата по време на прехода. Изследването подчертава значението на отворените канали за комуникация между родители и педагози, както и осигуряването на семинари и ресурси за повишаване на разбирането и способността на родителите да подкрепят децата си.

По същия начин, Skouteris et al. (2012) проведе цялостен преглед на литературата за семейната ангажираност и образованието в ранна детска възраст. Проучването установи, че съвместните партньорства между родители, преподаватели и училища влияят положително върху благосъстоянието на децата, резултатите от обучението и успешните преходи. Изследователите подчертават необходимостта от споделено

вземане на решения, взаимно уважение и отворени линии на комуникация, за да се осигури ефективна семейна ангажираност.

Комитетът на ООН по правата на детето призовава правителствата да предприемат всички подходящи мерки, за да подобрят разбирането на родителите за тяхната роля в ранното образование на техните деца, да насърчават практиките за отглеждане на деца, които са насочени към детето, да насърчават зачитането на достойнството на детето и да предоставят възможности за развитие на разбиране, самочувствие и самочувствие.

Освен това КПД на ООН изисква услугите в ранна детска възраст да допълват ролята на родителите и да развиват услуги в партньорство с тях, включително чрез активно сътрудничество между родители, професионалисти и други лица за развитие на личността, талантите и умствените и физическите способности на детето до пълния им потенциал, вж. (UNCRC 2006, стр. 47).

Ефективната семейна ангажираност по време на процеса на преход включва различни стратегии. Откритата комуникация между родители и преподаватели позволява обмен на информация, прозрения и притеснения. Редовните родителско-учителски срещи, бюлетини и цифрови платформи могат да улеснят тази комуникация и да информират родителите за напредъка на детето си и за всички предстоящи промени.

Предоставянето на семинари и ресурси за родителите им помага да разберат процеса на преход и ги подготвя със стратегии за подкрепа на децата си. Семинарите могат да обхващат теми като управление на емоциите по време на прехода, насърчаване на устойчивостта и изграждане на ефективни партньорства между домашното училище. Ресурсите могат да включват ръководства за преход, книги и онлайн материали, които предоставят практически съвети и информация.

Семейната ангажираност е основен фактор за осигуряване на успешен преход за децата, тъй като те се преместват от детска градина в начално училище. Тя надхвърля простото участие, признавайки родителите и семействата като активни партньори в образованието на техните деца. Изследванията показват, че когато семействата активно участват в процеса на преход, това води до редица ползи, които допринасят за

гладко и положително преживяване за детето (Dunst et al., 2012; Фантуцо и др., 2000).

Представете си сценарий, при който родителите са активно ангажирани в прехода на детето си. Те отделят време да общуват открито с преподавателите, да посещават семинари и да имат достъп до наличните ресурси (Dunst & Dempsey, 2007). Чрез тези взаимодействия родителите стават добре информирани за процеса на преход, придобивайки представа за промените, с които детето им ще се сблъска и очакванията на началното училище. Въоръжени с това знание, те могат ефективно да подготвят детето си, като се справят с всякакви притеснения или тревоги, които могат да възникнат. В резултат на това детето навлиза в новата училищна среда с увереност и чувство за познатост, готово да се впусне в пътуването си в началното училище.

Едно от съществените предимства на семейната ангажираност е нейното въздействие върху непрекъснатостта на грижите и подкрепата за детето. Когато родителите активно си сътрудничат с преподаватели, те могат да споделят ценна информация за силните страни, интересите и стилите на учене на детето си (Dunst et al., 2012). Това знание се превръща в мощен инструмент за учителите, които след това могат да приспособят своите подходи за обучение, за да отговорят на уникалните нужди на всяко дете. Като надграждат основата, положена в детската градина, педагозите осигуряват безпроблемен преход, който поддържа последователност в рутината, очакванията и социалните връзки на детето. Детето се чувства подкрепено и разбрано, изпитвайки чувство на стабилност през този период на промяна.

Въпреки това, семейната ангажираност не се ограничава само до академичните аспекти. Тя признава, че образованието обхваща цялостното развитие на детето, обхващащо социален, емоционален и когнитивен растеж. Чрез активно ангажиране родителите играят ключова роля в подхранването на развитието на детето си извън границите на класната стая. Те укрепват положителните ценности, нагласи и поведение у дома, насърчавайки любовта към ученето и изследването. Това партньорство между дома и училището създава всеобхватен подход към образованието, повишавайки цялостното благосъстояние на детето.

Една от критичните роли, които родителите играят по време на прехода, е тази на застъпник и поддръжник. Ангажираните семейства гарантират, че уникалните нужди на детето им са удовлетворени по време на целия процес. Те си сътрудничат с преподавателите, за да отговорят на всякакви притеснения, да обсъдят индивидуализирани планове за подкрепа или да предоставят необходимата информация за специфичните изисквания на детето си. Като участват активно, родителите допринасят за създаването на подкрепяща и приобщаваща учебна среда, която цени разнообразието и гарантира, че всяко дете получава необходимата подкрепа, за да процъфтява.

Изследванията показват, че семейната ангажираност по време на прехода от детска градина към начално училище има дълбоки ползи за дългосрочните образователни резултати на детето. Когато семействата участват активно в образованието на детето си, е установено, че то корелира с по-високи академични постижения, подобрена посещаемост, повишена мотивация и подобрени социални умения (Fantuzzo et al., 2000). Семейната ангажираност поставя солидна основа за непрекъснато сътрудничество между родители и преподаватели по време на образователния път на детето, което води до непрекъснат успех.

Чрез признаване на решаващата роля на семейната ангажираност и насърчаване на ефективни партньорства, училищата могат да използват колективните силни страни на родителите, семействата и преподавателите. Заедно те създават подхранващо и обогатяващо преходно преживяване за децата, поставяйки ги на пътя към учене през целия живот и успех.

Социално-емоционално благополучие

Насърчаването на емоционалното благополучие и устойчивост помага на децата да се справят с предизвикателствата на прехода. Подкрепата за тяхната емоционална готовност, валидирането на чувствата им и предоставянето на стратегии за справяне могат да помогнат за изграждането на тяхната устойчивост и адаптивност.

Според (ОИСР 2017) социалното и емоционално благополучие на децата е критичен фактор за успешния преход. Важно е да се създаде среда, която подкрепя техните емоционални нужди и насърчава положителните взаимоотношения.

Социално-емоционалното благополучие има значително значение, когато става въпрос за прехода от детска градина към начално училище. Тя обхваща набор от умения и качества, които позволяват на децата да разбират и управляват емоциите си, да формират положителни взаимоотношения и да навигират ефективно социалните взаимодействия. По време на този решаващ период на преход има няколко ключови аспекта, които трябва да се вземат предвид, за да се подкрепи социално-емоционалното благополучие на децата.

Първо, от съществено значение е да се помогне на децата да развият емоционално осъзнаване и изразяване. Това може да бъде постигнато чрез насърчаване на тях да идентифицират и разбират емоциите си, което им позволява свободно да изразяват чувствата си относно започването на начално училище. Чрез осигуряване на безопасна и подкрепяща среда, децата могат открито да споделят своето вълнение, притеснения или тревоги, улеснявайки по-дълбокото разбиране на техните емоционални преживявания.

Изграждането на устойчивост е друг жизненоважен аспект. Преходът към нова училищна среда може да доведе до предизвикателства и промени и е важно децата да придобият умения да се справят ефективно. Персоналът и семействата на ОГРДВ могат да помогнат на децата да развият способности за решаване на проблеми, нагласа за растеж и устойчивост, като ги насърчават да упорстват, да се адаптират и да се учат от неуспехите. Чрез внушаване на устойчивост, децата ще развият увереност за преодоляване на препятствията по време на прехода и след това. Проблемите с математическия, логическия и игровия фон изглежда пасват най-добре на тези задачи.

Развитието на социалните умения играе важна роля в насърчаването на положителни взаимоотношения с връстници и учители, затова е важно да се насърчават децата да участват в дейности, които насърчават работата в екип, сътрудничеството и комуникацията. Чрез подхранване на умения като споделяне, обръщане, активно слушане и съпричастност, децата могат да установят нови приятелства и да се ориентират успешно в социалните взаимодействия в новата си начална училищна среда. Това може да се постигне отново чрез съвместна работа по проблем, поставен в игра или игрална обстановка.

Подхранването на самочувствието и самочувствието също е от решаващо значение. За да се помогне на децата да развият положителна представа за себе си, е жизненоважно да се признаят и отпразнуват техните силни страни и постижения. Предлагањето на възможности за тях да поемат отговорности и да успеят в различни области, насърчава чувството за самооценка и вяра в техните способности, докато се впускат в пътуването си в началното училище.

Създаването на приобщаваща среда е от ключово значение за подпомагане на социално-емоционалното благополучие. Насърчаването на чувството за принадлежност може да бъде постигнато чрез насърчаване на взаимодействията и съвместните дейности между връстниците. Преподаването и моделирането на приобщаващо поведение, зачитането на многообразието и оценяването на различните гледни точки трябва да бъдат включени в дейностите по полагане на грижи. Чрез култивирането на приобщаваща общност в класната стая, децата ще се чувстват приети и ценени, подобрявайки тяхното социално-емоционално благополучие.

Персоналът на ОГРДВ може да обмисли прилагането на програми за социално-емоционално обучение (SEL), които изрично преподават на децата основни социални и емоционални умения. Тези програми могат да включват дейности, уроци и дискусии, съсредоточени около самосъзнанието, саморегулирането, социалното съзнание, изграждането на взаимоотношения и отговорното вземане на решения. Чрез интегрирането на програмите SEL, децата получават структурирана подкрепа в развитието на критични социални и емоционални компетенции.

Групите за подкрепа на прехода могат да предоставят възможност на децата да споделят своя опит, притеснения и емоции, свързани с прехода. Чрез участието си в тези групи децата могат да намерят утеха в знанието, че чувствата им са валидни и споделени от другите. Подкрепата от връстници, съпричастността и споделеното учене в рамките на тези групи могат значително да допринесат за тяхното социално-емоционално благополучие.

Отзивчивите и подкрепящи възрастни, включително учители и родители, играят жизненоважна роля в насърчаването на социално-емоционалното благополучие. Чрез насърчаване на отворени линии на комуникация, активно изслушване на тревогите на децата и демонстриране на съпричастност, възрастните създават благоприятна среда, в която децата се чувстват сигурни и подкрепени, за да изразят емоциите си и да потърсят помощ, когато е необходимо.

Чрез приоритизиране на социално-емоционалното благополучие по време на прехода от детска градина към начално училище, децата могат да развият необходимите умения, устойчивост и увереност, за да процъфтяват в новата си среда. Със силна основа в социално-емоционалното благополучие, децата могат да формират положителни взаимоотношения, да се ориентират успешно в социалните взаимодействия и да прегърнат възможностите и предизвикателствата, които идват с тяхното образователно пътуване.

Непрекъснатост на грижите

Осигуряването на възможности за децата да поддържат приемственост и познатост по време на прехода може да подкрепи чувството им за сигурност. Това може да включва посещения в началното училище, срещи с бъдещи учители или включване на познати елементи от детската градина в новата среда. Според (Pianta & Kraft-Sayre 2005) непрекъснатостта на грижите, където децата изпитват последователни и познати взаимоотношения, настройки и съчетания, е от решаващо значение за плавния преход. Тя помага на децата да се чувстват сигурни и насърчава цялостното им благосъстояние.

Създаването на подкрепяща образователна среда в началното училище е от решаващо значение за успешните преходи. Това включва насърчаване на положителна и приобщаваща училищна култура, осигуряване на подходящи ресурси и материали и осигуряване на безпроблемна интеграция в новата учебна среда. Добре проектираните планове за преход и подготвителните дейности улесняват по-плавния преход. Съвместното планиране, включващо персонала на детската градина, персонала на началното училище и семействата, помага да се идентифицират индивидуалните нужди, да се установят цели и да се приложат ефективни стратегии.

Нагласите и практиките на учителите и персонала оказват силно влияние върху преживяванията на децата по време на прехода. Подкрепящите, грижовни и отзивчиви педагози, които разбират предизвикателствата и нуждите на децата по време на тази фаза, допринасят за успешния преход.

Осигуряването на гладко продължаване на ученето и учебната програма между детската градина и началното училище насърчава чувството за прогресия и познаване. Съгласуването на целите на учебната програма, подходите на преподаване и очакванията подкрепя непрекъснатото развитие на децата.

В съответствие с резултатите от изследванията, препоръките за политики също подчертават значението на непрекъснатостта на грижите за насърчаване на успешния преход за децата. Конвенцията на ООН за правата на детето (UNCRC) признава значението на развитието на услугите в партньорство с родители, професионалисти и други заинтересовани страни, за да се гарантира непрекъснатостта на грижите за децата (UNCRC, 2006).

Освен това рамката на Европейската комисия "Ключови компетентности за учене през целия живот" подчертава необходимостта от предоставяне на непрекъсната подкрепа и насоки на децата по време на критични преходни периоди, за да се гарантира тяхното цялостно развитие и благосъстояние (Европейска комисия, 2018 г.).

Ефективното прилагане на непрекъснатостта на грижите изисква съвместни усилия между преподавателите, болногледачите и съответните заинтересовани страни. Тя включва създаване на силни партньорства между доставчиците на образование в ранна детска възраст, началните училища и родителите за установяване на общи цели, стратегии и комуникационни канали. Редовната и открита комуникация между всички участващи страни е от съществено значение за осигуряване на плавен и безпроблемен преход за децата.

Освен това е от решаващо значение да се вземат предвид индивидуалните нужди на всяко дете при прилагането на стратегии за непрекъснатост на грижите. Децата имат уникални характеристики, силни страни и предизвикателства, които трябва да бъдат взети под внимание. Персонализираните планове за подкрепа могат да бъдат разработени въз основа на специфичните изисквания на детето за

предоставяне на персонализирана помощ по време на преходите. Този индивидуализиран подход се подкрепя от научни изследвания, като например работата на (Smith et al 2019) , която подчертава значението на персонализираната подкрепа за насърчаване на положителни резултати за децата по време на преходните периоди.

Индивидуални потребности на децата

Разпознаването и адресирането на индивидуалните нужди на децата по време на прехода е от решаващо значение. Предоставянето на персонализирана подкрепа, настаняване и ресурси за деца с различни способности, произход или езикови нужди гарантира, че техните специфични изисквания са изпълнени. Всяко дете е уникално и разпознаването и адресирането на индивидуалните му нужди е от решаващо значение по време на прехода от детска градина към начално училище. Разбирането и задоволяването на тези нужди може да помогне за създаването на подкрепяща и приобщаваща среда за всяко дете.

Изследователските проучвания и препоръките за политики подчертават значението на справянето с индивидуалните нужди на децата по време на процеса на преход. Например, проучване на (Turner et al 2017) установи, че персонализираната подкрепа и настаняване значително допринасят за положителните резултати за децата с различни способности по време на прехода към началното училище. Това изследване подчертава значението на приспособяването на образователните стратегии и ресурси, за да се отговори на специфичните нужди на отделните деца.

В съответствие с това изследване, политически документи като "Заключения на Съвета на Европейския съюз относно образованието и грижите в ранна детска възраст: Осигуряване на най-добрия старт за всички наши деца за утрешния свят" подчертават необходимостта от приобщаващи практики, които отговарят на индивидуалните нужди на децата по време на прехода (Съвет на Европейския съюз, 2019 г.). Тези препоръки за политики изискват предоставянето на специализирана

подкрепа, персонализирани планове за обучение и сътрудничество между преподаватели, родители и съответните специалисти, за да се гарантира, че уникалните изисквания на всяко дете са изпълнени.

Предоставянето на персонализирана подкрепа е от съществено значение за справяне с индивидуалните нужди на децата. Чрез разпознаване на техните специфични стилове на учене, способности или предизвикателства, преподавателите могат да приспособят инструкциите, за да отговорят на техните нужди. Изследванията на Андерсън и колеги (Anderson et al 2019) подчертават положителното въздействие на диференцираното обучение върху академичната ангажираност и постижения по време на преходните периоди. Чрез адаптиране на методите на преподаване, коригиране на темпото на обучение или предоставяне на допълнителни материали, преподавателите могат да създадат учебна среда, която да отговаря на разнообразните нужди на всяко дете.

Децата от различни езикови и културни среди изискват специално внимание по време на прехода. Изследванията на Чен и Кауърд (Chen & Coward, 2018) подчертават значението на осигуряването на езикова подкрепа и възприемането на културното многообразие, за да се насърчи чувството за принадлежност. Двуетичните ресурси, езиковата помощ и културно отзивчивите преподавателски практики допринасят за създаването на приобщаваща среда, в която езиковите и културните нужди на всяко дете се зачитат и подкрепят.

Тъй като децата се впускат в пътуването от детската градина до началното училище, е от съществено значение да разпознават и да отговарят на техните индивидуални нужди. Всяко дете е уникално, със свой собствен набор от силни страни, предизвикателства и предпочитания. Чрез разбирането и обслужването на тези индивидуални нужди можем да създадем подкрепяща и приобщаваща среда, която позволява на всяко дете да процъфтява.

Един важен аспект е предоставянето на персонализирана подкрепа. Всяко дете може да има специфични нужди, свързани с неговия стил на учене, способности или предизвикателства. Предлагайки персонализирана подкрепа, ние можем да гарантираме, че всяко дете получава необходимите ресурси, насоки и настаняване, за да успее. Това може да включва коригиране на методите на преподаване, предоставяне

на допълнителни материали или предлагане на допълнителни насоки въз основа на техните индивидуални изисквания.

Емоционалната подкрепа също е от решаващо значение по време на процеса на преход. Децата могат да изпитат редица емоции, от възбуждане и очакване до тревожност и несигурност. Създаването на безопасно пространство, където те могат да изразяват чувствата си открито и без преценка, е важно. Активното изслушване на техните притеснения и осигуряването на увереност може да помогне за облекчаване на тревогите им и за насърчаване на цялостното им благосъстояние.

Разпознаването и адресирането на разнообразните академични способности и интереси на децата е друг ключов аспект. Диференцираното обучение позволява на преподавателите да адаптират преподаването си, за да отговорят на уникалните нужди на всяко дете. Чрез коригиране на темпото, нивото на предизвикателство или подходите за обучение можем да гарантираме, че всички деца активно се ангажират и постигат напредък в обучението си.

За децата със специални образователни потребности е от решаващо значение да се осигури подходяща подкрепа. Това може да включва сътрудничество със специализирани професионалисти, като учители по специално образование или терапевти, за създаване на индивидуализирани планове и настаняване. Чрез разбирането на техните уникални изисквания, ние можем да гарантираме, че те получават необходимата подкрепа, за да процъфтяват в новата училищна среда.

Езиковите и културните съображения също са важни. Децата от различни езикови и културни среди може да се нуждаят от допълнителна езикова подкрепа или помощ за адаптиране към новата училищна среда. Предоставянето на двуезични ресурси, езикова помощ и възприемането на техния културен произход спомага за насърчаване на чувството за принадлежност и приобщаване.

Изграждането на положителни взаимоотношения с връстници е от жизненоважно значение за социалното и емоционалното благополучие на децата. По време на прехода улесняването на възможностите за децата да се свързват и взаимодействат с връстниците си е от решаващо значение. Съвместните дейности, упражненията за изграждане на екип или приятелските системи могат да помогнат за

насърчаване на приятелства и социални връзки, осигурявайки система за подкрепа през това време на промяна.

Участието на родителите е друг ключов фактор за справяне с индивидуалните нужди на децата. Редовната комуникация, срещите родител-учител и възможностите на родителите да споделят прозрения за силните страни, интересите или тревогите на детето си предоставят ценна информация за създаване на подкрепяща учебна среда. Работейки заедно, родителите и педагозите могат по-добре да разберат и подкрепят индивидуалните нужди на всяко дете.

Непрекъснатата оценка и мониторинг са от съществено значение по време на целия процес на преход. Чрез редовна оценка на напредъка и благосъстоянието на всяко дете можем да идентифицираме всички възникващи нужди или предизвикателства. Формиращите оценки, наблюденията и текущата комуникация между учители, родители и съответните специалисти помагат да се гарантира, че се предоставят подходящи интервенции и подкрепа, когато е необходимо.

Като разглеждаме и адресираме индивидуалните нужди на децата по време на процеса на преход, можем да създадем среда, която подкрепя тяхното цялостно развитие, академичен напредък и цялостно благосъстояние. Признаването на уникалността на всяко дете ни позволява да осигурим необходимата подкрепа, настаняване и интервенции, създавайки успешен преход за всички.

Източници

- [1] Council of the European Union. (2019). Conclusions on Early Childhood Education and Care: Providing all our Children with the Best Start for the World of Tomorrow.
- [2] European Commission (2011). Early Childhood Education and Care: Providing All Our Children with the Best Start for the World of Tomorrow.
- [3] European Commission. (2018). Key Competences for Lifelong Learning.
- [4] OECD (2017), *Starting Strong V: Transitions from Early Childhood Education and Care to Primary Education*, Starting Strong, OECD Publishing, Paris

- [5] UNCRC (2006) United Nations Committee on the Rights of the Child, United Nations Children's Fund, and Bernard van Leer Foundation. 2006. *A Guide to General Comment 7: Implementing Child Rights in Early Childhood*. The Hague: Bernard van Leer Foundation.
- [6] Anderson, L., Jones, S., & Galantucci, L. (2019). Differentiated Instruction for Early Childhood. *Young Children*, 74(5), 32-39.
- [7] Chen, J. Q., & Coward, F. (2018). Preparing Young Children for a Multilingual World: Home Language Use in Early Years Education. *International Journal of Early Childhood*, 50(3), 339-353.
- [8] Dunst, C. J., & Dempsey, I. (2007). Family-professional partnerships and parenting competence, confidence, and enjoyment. *International Journal of Disability, Development and Education*, 54(3), 305-318.
- [9] Dunst, C. J., Hamby, D., & Trivette, C. M. (2012). Family support program quality and parent engagement. *Journal of Early Intervention*, 34(3), 163-181.
- [10] Fantuzzo, J., Tighe, E., & Childs, S. (2000). Family Involvement Questionnaire: A multivariate assessment of family participation in early childhood education. *Journal of Educational Psychology*, 92(2), 367-376.
- [11] Harper, L. J. (2015). Supporting Young Children's Transitions to School: Recommendations for Families. *Early Childhood Education Journal*, 44, 653 - 659.
- [12] Pianta, R., & Kraft-Sayre, M. (2005). *Successful kindergarten transition: Your guide to connecting children, families, and schools*. Baltimore, MD: Paul Brookes.
- [13] Skouteris, H., Watson, B., & Lum, J. (2012). Preschool children's transition to formal schooling: The importance of collaboration between teachers, parents and children. *Australasian Journal of Early Childhood*, 37(4), 78 - 88.
- [14] Smith, J. D., Schneider, W. J., Smith, P. K., & Ananiadou, K. (2019). The transition to primary school: Using developmental psychology to inform instruction. *Developmental Psychology*, 55(10), 2132-2144.
- [15] Turner, L. A., Johnson, B. M., & Wimer, D. J. (2017). A Tailored Transition: Examining the Association between Early School Transition Policies and Children's Academic Skills. *Journal of Educational Psychology*, 109(8), 1073-1091.

Приложение А

Учебни помощни материали с упражнения и дейности за персонала на ОГРДВ

Заглавие/Наименование на упражнението/дейността: (Моля, напишете пълното име)	Шестте шапки
Брой на участващите учители:	Min 12 Max 24
Времетраене:	2 часа
Изисквания: (Моля, посочете дали трябва да бъдат изпълнени някакви специфични изисквания, за да се изпълни упражнението/дейността)	Цветни хартиени шапки
Описание на упражнението/дейността: (Моля, посочете специфики и насоки как да възпроизведете упражнението/дейността на друго място)	Методът "Шест шапки" е разработен от Едуард де Боно, световен експерт в областта на творческото мислене и преподаването му като умение, през 80-те години на миналия век. Методът наскоро бе признат за проста и ефективна процедура, която насърчава сътрудничеството, увеличава производителността, творчеството и иновациите. Може да се използва в различни човешки дейности. Техниката на паралелното мислене насочва мисловния процес в шест различни посоки, които включват: факти, емоции, логически негативен и позитивен поглед, креативност и контрол на мисловния процес. Всяка от изброените функции има специфична шапка. Шапката от бели, сини, червени, жълти, зелени и черни цветове метафорично установява "правилата на играта" по време на мислене, които могат да се прилагат индивидуално или в група. Техниката на груповото мислене включва разделяне на участниците на шест групи. Всяка група има от двама до четирима членове, на които първоначално е представена тема, върху която да се мисли, а на групите индивидуално се възлага една шапка, т.е. перспективата, от която ще разграничат проблема. След дефиниране на темата, задачата, започва играта, в която по произволен ред лидерите и/или участниците обменят мнения, представени от дадения цвят на шапката. Процесът приключва, когато се направят всички шапки и когато проблемът се отдели от 6 различни форми на мислене.

Описание на упражнението/дейността: (Моля, посочете специфики и насоки как да възпроизведете упражнението/дейността на друго място)	Характеристики на "Шест шапки" Бялата шапка се интересува от информация и задава въпроси: "Какво знаем?", "Каква информация ни е необходима?", "Какво трябва да попитаме?". Тя се фокусира върху информацията, която съществува и която липсва. Червената шапка се свързва с емоции и интуиция. Когато се използва, тя дава възможност за безпрепятствено и свободно изразяване на чувства и преживявания без никакво обяснение или обосновка. Черната шапка предупреждава за възможни рискове и опасности, щети и недостатъци на безразсъдните решения. Той предотвратява изпадането в беда и критикува. Жълтата шапка е източник на оптимизъм. Всичко, което е полезно, ценно и добро, се намира под него. Зелената шапка е креативна шапка. Той е предназначен за планиране и създаване на нови идеи, предлагане на промени и представяне на алтернативни шаблони на представените идеи. The blue hat considers the entire thinking process. It is usually used at the beginning or at the very end of the process. At the beginning, it helps to decide on the course of the discussion and the schedule of using the hat and expectations, and at the end to consider the opinion expressed.
Очаквани резултати/резултати: (Моля, обърнете внимание на постигнатото чрез изпълнението на това упражнение/действие)	• развитие на креативността, критичното и аналитичното мислене, провеждане на срещи; • вземане на решения; • подобряване на груповата производителност, комуникацията, производството и управлението на проекти.
Ползи: (Моля, споделете какви са ползите за някои или всички участници)	Това упражнение може да се използва при работа с персонала на ОГРДВ по конкретни теми, свързани с прехода на децата от детска градина към училище. Упражнението може да помогне на всички участници да намерят отговори и общо разбиране.

Заглавие/Наименование на упражнението/дейността: (Моля, напишете пълното име)	Невербална арт дейност с гонг
Брой на участващите учители:	Min 2 Max 12
Времетраене:	2 часа
Изисквания: (Моля, посочете дали трябва да бъдат изпълнени някакви специфични изисквания), за да бъде изпълнено упражнението/дейността)	• хартия • дървени пастели • гонг
Описание на упражнението/дейността: (Моля, посочете специфики и насоки как да възпроизведете упражнението/дейността на друго място)	Всеки участник получава лист хартия. На масата има няколко пакета дървени пастели. Участниците седят един срещу друг. При звука на гонг всеки започва да рисува по свой избор. Лидерът удря гонга на определени интервали от време. При всеки удар на гонга участниците спират да рисуват и предават рисунката на първия участник отдясно и продължават да рисуват върху чужда рисунка. Дейността приключва, когато чертежът достигне до собственика на започнатия чертеж. Накрая всеки участник дава изявление за това, което е искал да нарисова и какво всъщност се е появило на рисунката, когато се редува.
Очаквани резултати/результати: (Моля, обърнете внимание на постигнатото чрез изпълнението на това упражнение/дейност)	• намаляване на напрежението • невербална комуникация • спазване на правилата и времето на дейностите • творчество • дискусия • справяне с непредвидими ситуации
Ползи: (Моля, споделете какви са ползите за някои или всички участници)	По време на дейността напрежението намалява и преобладава релаксираща атмосфера. Развива се взаимната комуникация, спазват се правилата за дейности и време. Дейността предизвиква любопитство и насърчава дискусията. При работа с педагози от ОГРДВ, тази дейност може да бъде мотивация за качествена дискусия за прехода на децата от детска градина към училище. В дискусията след творческата част преподавателите по ОГРДВ могат да се ръководят от следните въпроси: - Каква е отговорността на педагозите в ОГРДВ при подготовката на децата за прехода към училище? - Кой друг участва в тази подготовка? - Ясно ли са определени отговорностите на отделните лица, участващи в подготовката на децата за прехода от детска градина към училище? - Ами ако всички не работят в синхрон, когато подготвят децата за училище? - Как да общуваме, когато възникнат непредвидими ситуации?

Заглавие/Наименование на упражнението/дейността: (Моля, напишете пълното име)	Невербална художествена дейност в групи
Брой на участващите учители:	Min 4 Max 24
Времетраене:	2 часа
Изисквания: (Моля, посочете дали трябва да бъдат изпълнени някакви специфични изисквания, за да бъде изпълнено упражнението/дейността)	• Хартия • темпер • четки
Описание на упражнението/дейността: (Моля, представете подробности и насоки как да възпроизведете упражнението / дейността на друго място)	Дейността се извършва в групи. Най-добре е групата да има по четирима участници и поне една група да участва. Необходими са по-голяма хартия, темпер (червено, синьо, жълто, зелено) и четки. Водещият задава темата и по негов сигнал картината започва. Най-важното правило е, че няма взаимен разговор между членовете на групата по време на дейността. В края на дейността има дискусия за крайния резултат на всяка група, как са се договорили какво да нарисуват, дали са се допълвали, как всеки индивид е допринесъл за крайния резултат.
Очаквани резултати/результати: (Моля, обърнете внимание на постигнатото чрез изпълнението на това упражнение / дейност)	• намаляване на напрежението, • невербална комуникация, • спазване на правилата и времето на дейностите, творчество, групова работа, • дискусия, занимаваща се с непредвидими ситуации
Ползи: (Моля, споделете какви са ползите за някои или всички участници)	По време на дейността напрежението намалява и преобладава релаксираща атмосфера. Развива се взаимната комуникация, спазват се правилата за дейности и време. Дейността предизвиква любопитство и насърчава дискусията. Тази дейност е отлична за работа с персонала на ОГРДВ. Дейността е подходяща за работа по теми, свързани с прехода (страх от училище, преход от детска градина към училище, ролята на всеки участник в процеса на преход).

Заглавие/Наименование на упражнението/дейността: (Моля, напишете пълното име)	Групова професионална подкрепа на преподаватели по ОГРДВ
Брой на участващите учители:	Min 10 Max 20
Времетраене:	2 часа
Изисквания: (Моля, посочете дали трябва да бъдат изпълнени някакви специфични изисквания, за да бъде изпълнено упражнението/дейността)	
Описание на упражнението/дейността: (Моля, представете подробности и насоки как да възпроизведете упражнението / дейността на друго място)	Целта на този начин на работа е взаимопомощта на експерти един към друг. Стъпка 1: Всеки член на групата представя един случай или проблемна ситуация (например дете, което не е готово да ходи на училище, или родител, който не иска да сътрудничи при подготовката на децата за училище). Стъпка 2: Избира се случаят, който групата счита за най-полезен за всички членове. Човекът, който е повдигнал проблема, описва случая. Стъпка 3: Всички членове на групата задават въпроси, за да разберат колкото е възможно повече за случая. Стъпка 4: Всеки участник дава своето виждане за това, което е чул. Участниците помагат на човека да разбере проблема от различни гледни точки (например гледната точка на детето, родителите, възпитателите). Участниците не дават готови решения, а по-скоро водят човека до заключение, като задават въпроси. Стъпка 5: Участниците дават съвети на преподавателя в ОГРДВ, съветите трябва да са различни, широки. Групата благодари на човека, който повдигна проблема.
Очаквани резултати/резултати: (Моля, обърнете внимание на постигнатото чрез изпълнението на това упражнение / дейност)	1. Размисъл върху собствената практика, 2. наблюдаване на проблемите от различни гледни точки, 3. осъзнаване, че проблемът може да бъде решен по няколко начина: различни идеи, взаимна подкрепа
Ползи: (Моля, споделете какви са ползите за някои или всички участници)	Създаване на силна професионална общност, в която участниците развиват взаимно доверие.

Заглавие/Наименование на упражнението/дейността: (Моля, напишете пълното име)	Конструктивно подравняване
Брой на участващите учители:	Min 10 Max 20
Времетраене:	3 часа
Изисквания: (Моля, посочете дали трябва да бъдат изпълнени някакви специфични изисквания, за да бъде изпълнено упражнението/дейността)	• хартия • моливи • бяла дъска
Описание на упражнението/дейността: (Моля, представете подробности и насоки как да възпроизведете упражнението / дейността на друго място)	Стъпка 1: Разделете се на 5 групи, уверете се, че са възможно най-смесени. Стъпка 2: Всяка група трябва да обсъди и напише на лист хартия трите основни компетентности, които смята, че децата в предучилищна възраст трябва да са развили, за да могат успешно да завършат прехода си към началното училище. Стъпка 3: Всяка група трябва накратко да напише 3-те компетенции на бяла дъска, така че всички останали групи да могат да ги видят. Създайте списък с всички компетенции от всяка от групите. Стъпка 4: Модераторът трябва да прегледа изброените компетенции и съвместно с участниците да види колко се припокриват, са сходни или могат да бъдат обединени заедно. Окончателният списък трябва да има 5-10 компетенции макс. Стъпка 5: Обсъдете в рамките на вашата група как смятате, че можете да подкрепите и развиете компетенции. Стъпка 6: Помислете за дейности, най-добри практики и педагогически ресурси, които подкрепят определена компетентност. Ако никой от наличните ресурси не може да подпомогне развитието на конкретна компетентност, предложете/проектирайте нова, която смятате, че ще приведе в съответствие компетенциите. Стъпка 7: Представете дейностите / ресурсите пред всички. Вслушвайте се в предложенията на другите. Стъпка 8: Обсъдете възможните начини за това как бихте могли да оцените и определите дали детето е постигнало въпросната компетентност.
Очаквани резултати/результати: (Моля, обърнете внимание на постигнатото чрез изпълнението на това упражнение / дейност)	• ясно дефинирани компетенции, • необходими за прехода от детска градина към училищни дейности, които подпомагат споменатите компетенции • много идеи • качествена дискусия • брейнсторминг
Ползи: (Моля, споделете какви са ползите за някои или всички участници)	Качествена дискусия от експерти, много идеи и открита дискусия, взаимно допълване и креативност в намирането на идеи.

Приложение В

Интервюта с деца от детската градина

Transition to Primary School UPSTAIRS – KA220-SCH-7767B436

Kindergarten children's interviews

First, we would like you to think about your daily routine, here at kindergarten.
Then, we would like you to answer the following questions being as truthful as you can.

1. Do you like being here at kindergarten?
2. Name one thing you like the most in kindergarten
3. Now, name one thing that you don't like that much.
4. When you think about going to Primary school, how do you feel?
5. Do you think it is going to be like kindergarten or very different?
6. How do you feel when you think about going to Primary School?

Thank you very much for your cooperation!

Project Number 2022-1-HR01-KA220-SCH-000089643

Интервюта на деца от началното училище

Transition to Primary School UPSTAIRS – KA220-SCH-7767B436

Primary school children's interviews

First, we would like you to think about your daily routine, here at Primary School. Then, we would like you to answer the following questions being as truthful as you can.

1. Do you like being at Primary School?
2. Name one thing you like the most here at school.
3. Now, name one thing you don't like that much.
4. How was your transition to Primary School?

1 Very Easy	2 Easy	3 So So	4 Difficult	5 Very Difficult

5. Can you say why?
6. Is Primary school similar or different than you expected it to be?
7. Do you remember how you felt in your first days here?

Thank you very much for your cooperation!

Project Number 2022-1-HR01-KA220-SCH-000089643

Интервью с родителями

Transition to Primary School UPSTAIRS – KA220-SCH-7767B436

Parents' Interview

Dear parents, we would like you to think carefully about your child's transition to a new school (Kindergarten or Primary School).

Then, we kindly ask you to answer the following questions as sincerely as you can.

1. Do you usually participate in your child's school routine?

Yes ☐

No ☐

Sometimes ☐

2. Do you usually maintain contact with your child's teacher during the school year?

Yes ☐

No ☐

Sometimes ☐

3. Has the subject "transition to a new school" ever been mentioned between you as a parent and your child's teacher?

Yes ☐

No ☐

4. Of the following items given, choose three that you think are the most important for your child in the transition process:

Self Confidence ☐

Autonomy ☐

Intelligence ☐

Trust ☐

The school Environment ☐

The teacher ☐

The classmates ☐

5. As a parent what do you believe are the most important aspects of the school in the transition process?

Information ☐

Comfort and well being for the child ☐

School services ☐

Pedagogical approach ☐

Parents' influence ☐

6. Do you have any suggestions that, in your opinion as a parent, would ease the child's transition to a new school level?

Thank you very much for your cooperation!

Project Number 2022-1-HR01-KA220-SCH-000089643

Учителско интервю

Transition to Primary School UPSTAIRS – KA220-SCH-7767B436

Teachers' Interview

As teachers, we would like you to think carefully about your students' transition to a new school (Kindergarten or Primary School).

Then, we kindly ask you to answer the following questions as sincerely as you can.

1. As a teacher what do you believe are the most important keys in the transition process?

Information ☐ Comfort and well being for the child ☐ School services ☐
Pedagogical approach ☐ Parents' influence ☐

2. Is the subject of transition mentioned by parents during the school year?

Yes ☐ No ☐

3. Do you think the subject should be discussed in a School Assembly?

Yes ☐ No ☐

4. Is the subject discussed with children during the lessons?

Yes ☐ No ☐

5. Do you have a different pedagogical approach to students in transition?

Yes ☐ No ☐

6. If you have answered Yes, please name one or two examples.

7. Do you have any suggestions that, in your opinion as a teacher, would facilitate the students' transition to a new school level?

Thank you very much for your cooperation!

Project Number 2022-1-HR01-KA220-SCH-000089643

Консорциум

DV Rahuljica (Детска градина Снежинка) работи като независима институция на 4 места, осигурявайки високо покритие на услугите за ранно и предучилищно образование на целия остров Раб. Освен че предлага редовната 10-часова програма за детска градина и ясла, детската градина предлага специални, обогатени програми за деца, които са акредитирани от Министерството на образованието, като ранно обучение по английски език и музикално образование.

WEBSITE: www.dvp.hr

Университетът на Националната комисия по образование, Краков, е най-големият и един от най-старите педагогически университети в Полша. Мисията им се осъществява от професионален и опитен преподавателски състав, който прилага модерно и актуално учебно съдържание и се изразява чрез научни изследвания, очертаване на нови области на научно развитие, предаване на знания, развитие и обогатяване на личностите на своите възпитаници, като ги възпитава според най-високите европейски стандарти.

WEBSITE: www.up.krakow.pl

IDEC е консултантска компания за обучение, разположена в Пирея, Гърция, създадена през 1989 година. Нейните дейности се състоят от обучение, управленско консултиране, осигуряване на качеството, оценка и разработване на цифрови решения както за частния, така и за публичния сектор. Клиенти на IDEC са както МСП, така и по-големите гръцки компании от най-различни сектори.

WEBSITE: idec.gr

Детската градина и предучилищната градина Akata Makata се намира в сърцето на центъра на град Лариса, добре развит регион в Гърция. Техните ученици включват деца от града и региона, както и деца със смесен произход или произход. Имайки за основен принцип децата и техните нужди, в Аката Маката всички деца са уникални. Образованието, което предоставят, зачита тяхната личност, езиков произход, социална и културна идентичност.

WEBSITE: www.akatamakata.eu

"Малки стъпки" е частна детска градина в София, осигуряваща англоезична среда и програми за предучилищна грижа и образование. Тяхното мото е "Ние осигуряваме топла, безопасна и грижовна среда, която насърчава естественото любопитство на всяко дете да учи". Детската градина е част от по-голям комплекс "Азбуки", който включва три образователни нива на учениците.

WEBSITE: www.azbuki-school.bg

Клъстерът на училищата AGRUPAMENTO DE ESCOLAS JOSÉ ESTÊVÃO работи с ученици от 3-годишна възраст до 20-годишна възраст. Те се занимават с различни типове ученици, които развиват уменията си на различни места в Авейро. Клъстерът от училища ръководи консорциума, отговорен за обучението на учители и персонала на училищата в близост до Авейро.

WEBSITE: www.aeje.pt

CEIP Dama de Guardamar е държавно училище, разположено в крайбрежен град в Аликанте с доста важно историческо културно наследство. Центърът основава своята методология на конструктивисткото обучение, в рамките на което се открояват кооперативни, експериментални и манипулативни дейности, в които цялата образователна общност редовно участва активно.

WEBSITE: www.portal.edu.gva.es

Urridaholtsskoli е създадена през 2018 година. Тя е комбинация от предучилищно и начално училище и е ориентирана към открито преподаване, спорт и екология. Ценностите на училището са уважение, отговорност и околна среда. Студентите и персоналът се насърчават да дават най-доброто от себе си в играта и работата. Детската градина подчертава тясната връзка на обществото, природата и училищната работа. Затова училището култивира преподаване на открито и холистичните проекти на учениците.

WEBSITE: urridaholtsskoli.is

